

Bijlage 1

Toelichting Beleidsanalyse Lokale overheden

Stichting
**Onbeperkt
Sportief**

BIJLAGE: TOELICHTING BELEIDSANALYSE GEHANDICAPTENSPOORT

Dit is een bijlage van het rapport “beleidsanalyse lokale overheden”, waarin het gemeentelijk beleid is geanalyseerd op gebied van gehandicaptensport. De werkwijze, uitkomsten en conclusies zijn allemaal terug te lezen in het rapport zelf. Echter is er in het rapport een analyse gemaakt op basis van een aantal thema’s, die belangrijk zijn voor het organiseren van gehandicaptensport. Voor de leesbaarheid en overzichtelijkheid zijn in het rapport alleen de hoofdpunten per thema weergegeven. Om een uitgebreide toelichting te kunnen geven van deze hoofdpunten is deze bijlage opgesteld. Elk thema begint met een korte omschrijving van wat er onder het thema verstaan wordt en sluit af met een korte conclusie per thema. De onderwerpen en thema’s, de korte omschrijvingen en de korte conclusies komen overeen met de tekst in het rapport zelf. De algehele conclusies en de aanbevelingen zijn terug te vinden in het rapport.

1. MONITORING

1.1. CIJFERS & DOELSTELLINGEN

Binnen dit thema wordt gelet op het zicht dat de gemeente heeft op de sportdeelname van (gehandicapte) sporters en op de manier waarop zij hier zicht op houden binnen hun gemeente. Tevens wordt gelet op doelstellingen die de gemeente zichzelf heeft gesteld met betrekking tot de (gehandicapten)sportdeelname.

ROTTERDAM

De gemeente Rotterdam heeft als doel om 70% van de inwoners in 2016 te laten bewegen. Volgens het Rotterdams beleid is dit in 2007 nog 52% en ligt het collegetarget in 2014 op 64% . Dankzij de vitale sport- en beweegcultuur in wijken en verenigingen, en de extra sportieve aandacht voor de doelgroepen jeugd, ouderen en mindervaliden hoopt men tot het gewenste doel in 2016 te komen. De gemeente erkent dat de sportparticipatie in de gemeente Rotterdam onder jeugd, ouderen en mensen met een beperking relatief laag is. Daarom wil de gemeente aan deze doelgroepen extra aandacht geven. Dit hoopt men te doen door maatschappelijke sportclubs (sportclubs worden toegankelijker) en door extra maatregelen op gebied van sporten en bewegen. Daarnaast wordt gemeentebreed een laagdrempelig beweegaanbod in kaart gebracht door SenR in opdracht van de Stichting Zorgimpuls (die de landelijke Beweegkuur implementeert). Tevens zullen zij in overleg met de deelgemeenten stimuleren dat medewerkers sportstimulering worden geschoold via het scholingsaanbod van de Beweegkuur(deels landelijk gesubsidieerd). Een rol voor de dienst SenR is om de doorstroom van medisch bewegen naar sport en bewegen in de wijk te stimuleren. In het uitvoeringsprogramma sport omschrijft de gemeente verder nog dat men door de maatregelen in het uitvoeringsprogramma een extra bereik van 1.200 wil hebben onder de doelgroep gehandicapten.

DEN HAAG

In de actualisatie van de Haagse sportnota voor mensen met een beperking “sport zonder hindernissen” staat dat, (mede) dankzij de aandacht vanuit het gemeentelijk beleid, het stabiele, gespecialiseerde verenigingsklimaat in Den Haag en landelijke ontwikkelingen en trends om Nederlanders meer in beweging te krijgen, de sportdeelname van Hagenaars met een beperking is in de loop der jaren is gestegen van 36% naar 53%. Het doel van de actualisatie van de nota is om de sportdeelname te laten stijgen naar de gemiddelde Haagse sportdeelname van 59%. Dit wil de gemeente Den Haag realiseren door maatregelen te treffen zoals een overlegstructuur tussen gemeente, diverse organisaties voor mensen met een beperking en sport(visiegroep gehandicaptensport). Mogelijk wordt deze versterkt met belangrijke stakeholders uit het werkveld. Ook zal de Helpdesk Verenigingsondersteuning specifiek aandacht voor de ondersteuning van (g)sportverenigingen hebben en wordt, naast diverse projecten(zie hoofdstuk 5), informatie over sportmogelijkheden digitaal en per folders geoptimaliseerd. In de actualisatienota wordt verder nog aangegeven dat er onderzoeken plaatsvinden wat betreft aanvullende afspraken over sportvervoer en het toevoegen van verstrekkingen van sporthulpmiddelen in de WMO. Wat betreft topsport zal er incidenteel overleg plaatsvinden met zowel verenigingen, NebasNsg als het Regiosteunpunt Talent & Topsport over faciliteren van gehandicapte topsporters.

Bij de uitvoering van de nota ‘Sport zonder hindernissen’ was al gestart met het verkrijgen van meer inzicht in de sportdeelname en sportbehoeften/wensen van Hagenaars met een beperking. Hiervoor zijn monitoringsinstrumenten ontwikkeld. Dankzij onderzoeken is de sportdeelname van Hagenaars met een beperking te gemeten. Daarbij is gekeken welke sportorganisaties sportaanbod voor deze doelgroep heeft of

wil ontwikkelen. Ook is er onderzoek gedaan naar de behoefte naar aangepast sportmateriaal en de noodzaak om de gehandicapten sportsubsidiereregeling te achterhalen.

Tussen 2003 en 2007 zijn jaarlijks sportonderzoeken gedaan op basis van de RSO-methode. Hierbij wordt de sportdeelname van respondenten met een beperking gemonitord en vergeleken met de algemene sportdeelname (de sportvragen in de Haagse sportonderzoeken (o.a. Stadsenquête) worden aangevuld met vragen over het al dan niet hebben van een motorische, visuele, auditieve, verstandelijke en chronische beperking). In 2003 sporten 2.447 mensen, waarvan bekend was dat zij een beperking hebben, via Haagse gehandicapten sportverenigingen of reguliere sportorganisaties (De telling geeft een eerste indruk van het aantal actieve sporters onder de doelgroep en biedt concrete informatie over de organisaties waar deze Hagenaars sporten).

Tussen 2003 en 2007 is de sportdeelname van de respondenten die aangaven een beperking te hebben gestegen van respectievelijk 36%, 45%, 51%, 53%, naar 51%. In vergelijking met de gemiddelde Haagse sportdeelname van resp. 57%, 58%, 59%, 59% is de conclusie dat mensen met een beperking een sportdeelname achterstand hebben, die in de loop der jaren wel kleiner wordt.

In 2005 is er ook nog een onderzoek uitgevoerd (door de NebasNsg) naar een Haagse subsidieregeling voor het verder bevorderen van de sportparticipatie van mensen met een beperking. Algemene knelpunten bleken hierbij vaak op het vlak van onvoldoende informatie, onvoldoende vrijwilligers, de meerkosten op het gebied van (on)toegankelijkheid van gebouwen, deskundig kader en vervoer te liggen. In de conclusie kwam uiteindelijk naar voren dat een Haagse subsidieregeling gericht op verenigingen een bijdrage kan leveren, maar dat het realiseren van een regeling niet afdoende is om de sportparticipatie van Hagenaars met een beperking aanzienlijk te vergroten. Den Haag kan daarbij beter inzetten op meer randvoorwaardelijke aspecten (bijvoorbeeld de informatie verbeteren over aanbieders en sporters, verbreden/ontwikkelen van integraal netwerk met belangrijke intermediairs, herkenbaar loket/steunpunt en het ontwikkelen van vraaggericht sportaanbod). Vooral de informatie verbeteren wordt hierbij belangrijk geacht.

Het meest recente doel voor Den Haag met betrekking tot de sportdeelname van Hagenaars met een handicap staat in de algemene sportnota van Den Haag. Daar staat dat in Den Haag in 2014 de regelmatige sportdeelname van Hagenaars met een handicap, Hagenaars met een chronische aandoening en Haagse senioren met 8% of 3 procentpunt moet zijn toegenomen t.o.v. 2010.

AMSTERDAM

Amsterdam noemt het hun missie om alle Amsterdammers te bewegen tot een gezonde levensstijl. Hierbij willen ze zich vooral richten op de risicogroepen: de jeugd in achterstandswijken en hun ouders, 65-plussers en mensen met een handicap. Gehandicapten sport willen ze beschouwen als 8^e focussport, waarbij naast breedtesport ook gefocust wordt op topsport. Als meetinstrument aan sportdeelname beschikt de gemeente Amsterdam over de sportmonitor. In deze sportmonitor wordt rekening gehouden met diverse leeftijdsgroepen en afkomst. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt in mensen met of zonder handicap. Op basis van de vaststelling Bijzondere subsidieverordening aangepast sporten verstrekt de gemeente Amsterdam subsidie aan sport voor gehandicapten. Dit document bevat een evaluatieplicht. Deze houdt in dat minimaal eens in de vier jaar de effecten van de subsidie in de praktijk worden vastgelegd in een verslag.

UTRECHT

De gemeente Utrecht haalt in de sportnota de cijfers van een onderzoek van het RIVM aan, waaruit blijkt dat 80,2% van de mensen met een verstandelijke beperking te weinig beweegt. Van deze 80% leidt bijna 60% een sedentair (zittend of zeer passief) bestaan. De gemeente probeert groepen waarvan de sportdeelname achterblijft extra te stimuleren. Onder andere mensen met een beperking, senioren, (vmbo-) jeugd en (allochtone) meiden hebben volgens de gemeente ieder hun eigen randvoorwaarden nodig om te gaan sporten. Vanuit het Nationaal Actieplan Sport & Bewegen (NASB) worden middelen ingezet voor maatwerk voor inactieve groepen, gericht op leeftijdscategorie en specifieke groepen. Tenslotte wil de gemeente Utrecht een toename van het sportaanbod van 23 naar 38 verenigingen voor mensen met een beperking.

In het Nationaal Actieplan sport en bewegen zijn naast de toename van verenigingen (inmiddels 32 bij schrijven van het Actieplan) nog twee andere resultaten opgenomen voor de periode 2011-2016. Deze bevat naast een convenant voor ouderen (convenant met vijf zorglocaties/instellingen voor ouderen over het in beweging krijgen van hun bewoners) ook de doelstelling om minimaal acht vereniging en te hebben met geschikte trainers en een aanbod voor de (O)GGZ doelgroep.

Concrete acties hierbij worden uitgezet in het uitvoeringsprogramma sport. Deze acties per jaar zijn:

2011 Aanstelling CAS bij de VSU (eindigt in 2014) op basis van financiering uit het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen; 2012 Samenwerking met zorginstellingen zoals Reinaerde ('Zo kan het ook'), Abrona en Amerpoort & 's Heeren Loo; Aantal verenigingen met geschikt aanbod voor de (O)GGZ-doelgroep stijgt naar 2; Het aantal verenigingen met aanbod voor mensen met een beperking stijgt naar 30; Eén website waarop het

regionale sportaanbod staat voor mensen met een beperking; Samenwerking met MEE (waardoor begeleiders het belang van bewegen wordt bijgebracht en meer mensen, via de CAS, worden toegeleid naar sportaanbod); De grote sportevenementen in Utrecht (de Jaarbeurs Utrecht Marathon, Singelloop, EYOF etc) houden rekening met bezoekers met een beperking; Aanstelling CF speciaal Onderwijs (2012); De CAS stimuleert en ondersteunt sportverenigingen om trainers voor de (O)GGZ op te leiden.

2012-2013 Een bezoek gebracht aan bestaande sportaccommodaties om de toegankelijkheid te onderzoeken en aan te passen. 2013 Het aantal verenigingen met aanbod voor mensen met een beperking stijgt naar 32; Het aantal verenigingen met geschikt aanbod voor de (O)GGZ-doelgroep stijgt naar 4; Eén of twee sportevenementen voor mensen met een beperking in het kader van de side events EYOF 2013 Utrecht.

2014 Het aantal verenigingen met aanbod voor mensen met een beperking stijgt naar 34; Het aantal verenigingen met geschikt aanbod voor de (O)GGZ-doelgroep stijgt naar 6. 2015 Het aantal verenigingen met aanbod voor mensen met een beperking stijgt naar 36; Het aantal verenigingen met geschikt aanbod voor de (O)GGZ-doelgroep stijgt naar 8.

2016 Het aantal verenigingen met aanbod voor mensen met een beperking stijgt naar 38.

Verder worden in het Uitvoeringsprogramma Sport van de gemeente Utrecht nog doelstellingen genoemd die betrekking hebben op alle Utrechters. Dit is bijvoorbeeld: minimaal 75 procent van de Utrechters boven de 16 jaar doet in 2016 regelmatig (minimaal een keer per maand) aan sport. Dat is nu 68 procent (Utrecht Monitor 2011) en was in 2008 nog 65 procent.

De bedoeling is dat het uitvoeringsprogramma sport jaarlijks gemonitord wordt om de resultaten van het jaar daarvoor weer te geven. Gericht op de doelgroep gehandicapten geeft het uitvoeringsprogramma nog aan dat sommige mensen met een handicap bij een reguliere vereniging willen sporten met mensen zonder beperking. Anderen sporten liever in de voor hen veilige omgeving van bijvoorbeeld een woonvoorziening met mensen die hen 'begrijpen'. Voor de eerste groep werkt de gemeente Utrecht met de methodiek 'Agenda 22', waarmee mensen met een beperking moeten worden ingeweven in het bestaande beleid en ontwikkelingen. Alle gewone dingen moeten zo zijn dat iedereen er gebruik van kan maken en eraan mee kan doen, ook burgers die een beperking hebben.

In agenda 22 staat omschreven dat de gemeente Utrecht steeds meer aandacht heeft voor sporters met een beperking. Dit komt ook naar voren in de programmabegroting van de breedtesport, waarin Utrechters met een beperking voldoende mogelijkheden tot sporten moeten hebben. Financiële ruimte hiervoor wordt verleent vanuit het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen. Ook hierin wordt weer de doelstelling vermeld om het aantal verenigingen met een sportaanbod voor mensen met een beperking te laten toenemen (in dit plan: van 23 in 2010 naar 30 in 2012). Daarnaast wordt nog eens de doelstelling geformuleerd om, in samenwerking met sportverenigingen, elk jaar minstens vijf sportevenementen of -dagen voor mensen met een beperking te houden.

In 2010-2011 is verder nog de vrije tijdsbesteding van jongeren met een beperking onderzocht, waarnaar op de website www.jong030.nl een kalender is toegevoegd met activiteiten.

KERKRADE

Kerkrade heeft in het sportbeleid diverse tabellen met cijfers over sportdeelname per sport staan. Doelgroepen die hierbij worden onderscheiden zijn: jeugd en volwassenen, Mensen afkomstig uit Kerkrade- en mensen niet afkomstig uit Kerkrade. In de sportbeleidsnota staat dat de gemeente Kerkrade een doelgroepenbeleid heeft gericht op jongeren en mensen met een beperking.

HEERLEN

De gemeente Heerlen beschikt niet over een separaat gehandicaptensportbeleid. De bedoeling is dat dit jaar (2014), mede gezien de decentralisaties in het sociale domein, het sportbeleid voor gehandicapten en chronisch ziekten wordt herzien.

ENSCHEDÉ

De gemeente Enschede richt haar beleid op alle Enschedeërs. Vooral omdat de gemeente de focus wil leggen op thema's als gezondheid en sociale binding en vorming, en niet op een bepaalde doelgroep, ter voorkoming van uitsluiting. De gemeente geeft in het sportbeleid aan dat van alle Enschedeërs driekwart (6-79 jaar) aan sport doet. Twee derde hiervan beweegt voldoende. In 2015 hoopt men dat dit aandeel gestegen is naar 75% en dat de sportdeelname minimaal stabiel blijft. Voor een succesvolle sportstimulering, ook met het oog op niet-sporters, is het volgens de gemeente noodzakelijk dat er een beleving georiënteerd, vraag- gestuurd aanbod sportactiviteiten komt. Bijvoorbeeld door middel van laagdrempelige activiteiten in de directe

leefomgeving, aansluitend bij de belevingswereld.

OSS

Omdat de gemeente Oss niet over een beleid beschikt op gebied van gehandicapten en sport hebben ze het WMO beleid aangeleverd. Wel gaven ze aan dat een beleid op gebied van gehandicapten en sport op dit moment in de planning ligt. De WMO gaat ervan uit dat iedereen kan meedoen en meedoet in de samenleving, ook als iemand ouder wordt of een beperking of een chronische ziekte heeft. Bij de uitvoering van de WMO wordt uitgegaan van de mogelijkheden van mensen. Zo wil men aansluiten bij de wens (van de burgers) om zo lang mogelijk in de eigen vertrouwde omgeving te wonen en een dag invulling te vinden. Hiervoor wil de gemeente Oss de zogenaamde “kanteling” gebruiken. Dus kijken wat de mensen zelf nog kunnen in plaats van te kijken welke zorg mensen nodig hebben. Echter heeft de WMO betrekking op een doelgroep die veel breder is dan alleen gehandicapten(en sport).

LOSSER

De gemeente Losser heeft geen specifiek beleid voor gehandicaptensport. De meest recente algemene beleidsnota is van 1997. Het gemeentelijk zwembad organiseert diverse activiteiten voor mindervalide groepen. Daarnaast subsidieert de gemeente de regionale sportorganisatie Stichting de Springplank.

RUCPHEN

Er zijn in het sportbeleid van de gemeente Rucphen een aantal landelijke doelstellingen te vinden op gebied van gehandicaptensport. De landelijke doelstellingen zijn onder andere: 20% meer talentvolle sporters (met en zonder handicap) die uitzicht hebben op de top en dat meer sporters met een handicap sporten en bewegen. Genoemde instrumenten hierbij zijn het ondersteunen van aanvullende faciliteiten voor talenten en het creëren van meer mogelijkheden voor gehandicaptensport (mede aan de hand van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen). Deze sluiten aan bij de (toen) landelijke wens om in 2028 de Olympische- en Paralympische Spelen naar Nederland te halen.

Rucphen zet in hun beleid vooral in op een toegankelijke en haalbare sport voor iedereen, waarbij voor kwetsbare groepen meer mogelijkheden moeten komen om te participeren in de samenleving door actieve sportbeoefening en recreatie. Ingezet wordt dan ook op (samen met aanwezige sportaanbieders) voldoende, kwalitatief goede sportaccommodaties en een uitdagende buitenruimte.

In de kadernota sport geeft gemeente Rucphen aan dat ze gaan onderzoeken of het mogelijk is het onderwerp “sporten met een beperking” samen met aangrenzende gemeenten, regionaal op te pakken. Dit moet zorgen voor een groter aanbod variëteit aan sporten.

Wat betreft kwetsbare groepen zal op gebied van fysieke toegankelijkheid en haalbaarheid één en ander worden meegenomen in de WMO. Wel is de WMO voor een bredere doelgroep dan alleen gehandicapten. De gemeente Rucphen beschikt met de rapportages “Fysieke toegankelijkheid en haalbaarheid van sport in de gemeente Rucphen” en “Financiële toegankelijkheid en haalbaarheid van sport in de gemeente Rucphen” over twee documenten die wat specifiek gericht zijn op gehandicapten en sport. Wat dit betekent voor de diverse onderwerpen in de gemeente Rucphen is terug te lezen in de betreffende hoofdstukken van dit document.

Echter is een wat algemenere uitkomst van de onderzoeken dat kwetsbare groepen (waaronder gehandicapten) niet de hoogste prioriteit geniet bij de sportaanbieders. De gemeente wil door inspanningen op gebied van onder andere informatieverstrekking, bewustwording en accommodatieaanpassingen proberen meer actieve sportbeoefening en recreatie voor kwetsbare groepen te creëren, zodat zij meer kunnen participeren in de samenleving

STADSKANAAL

In de sportnota van de gemeente Stadskanaal wordt vermeld dat uit onderzoek van de GGD blijkt dat Groningers ongezonder zijn ten opzichte van de rest van Nederland. Hierop is het Groninger Sport Model (GSM) ontwikkeld, een middel om gezondheid te beïnvloeden. Het gaat hierbij niet specifiek om gehandicapten. Wel staat in de nota dat de gemeente groepen wil activeren die achterblijven ten opzichte van andere groepen (jeugd en ouderen) als het om sportdeelname gaat. Over het algemeen wil de gemeente: een vergroting van de sportdeelname, verhogen van de kwaliteit van sportbeoefening, integraal hanteren van sport, meer structureel maken van sportstimuleringsprojecten en activiteiten en accommodaties revitaliseren (gericht op achterstallig onderhoud). Voor de (gehandicapten)sportdeelname is er in de sportnota een overzicht opgenomen met het aantal leden per sportvereniging. Voor de gehandicaptensport staat de teller in 2005 op 185.

Bij de actualisatie van de sportnota is de inschatting dat het totaal aantal sporters in de gemeente Stadskanaal stabiel is gebleven. Jaarlijks wordt een overzicht gemaakt van de bij een vereniging aangesloten sporters.

Effecten van het gemeentelijk beleid worden aan de hand hiervan gemeten. Daarnaast vindt er een keer per kwartaal een overleg plaats tussen gemeentelijke sportambtenaren, provincie Groningen, Vereniging Sport en Gemeenten en het Huis voor de Sport. Hierin worden (gemeente)grensoverschrijdende thema's behandeld en kennis en ervaringen worden gedeeld.

In het plan van aanpak Buurtsportcoaches worden als gewenste resultaten genoemd (voor de inwoners met een verstandelijke beperking): één sportgroep (maximaal twaalf deelnemers), een doorstroom van een sportgroep/ individuele inwoners, tien plaatsingen bij sportverenigingen per jaar en beweeggroepen worden overgenomen door wijkbewoners (gebruik van vrijwilligerscollege en wijk talentenbank). Het uitvoerings- en activiteitenplan van de buurtsportcoaches wordt minimaal eenmaal per jaar in het ROOB-overleg besproken.

DUIVEN

De gemeente Duiven maakt gebruik van de regionale sportagenda. Deze loopt tot 2020, maar wordt in 2016 geëvalueerd. In de regionale sportagenda staat dat provincie Gelderland met extra aandacht en middelen, betere samenwerking en het delen van kennis en informatie mensen met een beperking volwaardig wil laten deelnemen. Toegankelijkheid via regionale sportcoördinatoren is hierbij belangrijk. Voor regio Arnhem betekent dit dat gehandicaptensport een centrale plek inneemt, en continue en structureel is ingebed. Hiermee willen ze sport voor mensen met een beperking de aandacht geven die het verdient.

Een impuls aan de gehandicaptensport is gegeven door het uitvoeringsplan "Sportservicepunt gehandicaptensport regio Arnhem" (2010). Het doel hiervan is om de sportparticipatie onder mensen met een beperking te laten toenemen, evenals de kwaliteit van het (overzichtelijk) sportaanbod.

De regionale sportagenda maakt gebruik van het onderzoek (on)beperkt sportief (2008) als indicatie voor het aantal mensen met een beperking binnen regio Arnhem. Het percentage van het aantal mensen met een matige of ernstige motorische beperking ligt op 10%. Voor mensen met verstandelijke beperking ligt dit percentage op 0,68% en voor mensen met een zintuigelijke beperking op 5,1%. De regionale sportagenda geeft wel aan dat exacte cijfers en cijfers over bijvoorbeeld mensen met een psychische beperking ontbreken.

VLAGTWEDDE

In de gemeente Vlagtwedde is geen beleid op gebied van gehandicapten en sport. Wel geeft men aan dat door de NOVO activiteiten worden georganiseerd voor gehandicapte sporters.

DOESBURG

Net zo als de gemeente Duiven maakt de gemeente Doesburg gebruik van de regionale sportagenda. Dit betekent dat zij binnen de provincie Gelderland ook extra aandacht en middelen, betere samenwerking en het delen van kennis en informatie willen. Mensen met een beperking kunnen dan volwaardig deelnemen (toegankelijkheid via regionale sportcoördinatoren is belangrijk). Zoals bij Duiven al vermeld neemt gehandicaptensport een centrale plek in. Daarnaast is dit continue en structureel ingebed.

De impuls aan de gehandicaptensport (uitvoeringsplan "Sportservicepunt gehandicaptensport regio Arnhem" uit 2010) geldt ook voor gemeente Doesburg. Deze heeft als doel: de sportparticipatie en kwaliteit van het (overzichtelijk) sportaanbod voor mensen met een beperking laten toenemen.

De regionaal geldende cijfers uit het onderzoek (on)beperkt sportief (2008) zijn tevens van toepassing op gemeente Doesburg. Waarbij 10% van het aantal mensen een matige of ernstige motorische beperking heeft. Voor mensen met verstandelijke beperking en mensen met een zintuigelijke beperking liggen deze percentages respectievelijk op 0,68% en 5,1%. Exacte cijfers over mensen met (bijvoorbeeld) mensen met een psychische beperking ontbreken.

SCHOONHOVEN

Het lokaal gezondheidsbeleid van de gemeente Schoonhoven richt zich op de inwoners van Schoonhoven in het algemeen. Wel wordt in deze nota aangegeven dat er geen onderzoek is, die aantoont welke invloed het gezondheidsbeleid heeft gehad op de inwoners van Schoonhoven.

Conclusie thema cijfers en doelstellingen:

Veel gemeenten hebben geen cijfers over de sportdeelname (van gehandicapten) in het beleid opgenomen. Echter heeft wel bijna elke gemeente doelstellingen ten aanzien van de (gehandicapten) sportdeelname. Vooral de G4 gemeenten hebben cijfers en doelstellingen geformuleerd wat betreft de sportdeelname, al houden deze vooral rekening met de doelgroep 'alle inwoners'. Alleen gemeente Den Haag heeft haar cijfers en doelstelling SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch,

Tijdgebonden) tot de gehandicapten sportdeelname gericht. Hoewel uit het beleid niet blijkt waarop deze percentages zijn gemeten en vastgesteld.

2. ONDERSTEUNING

2.1. FACILITEREN

Bij het faciliteren van de gehandicapten sport wordt gekeken naar de ondersteuning van de gehandicapten sport door de gemeente, vooral met betrekking tot (sport)materialen. Andersoortige ondersteuning, die niet onder financiële ondersteuning of deskundige ondersteuning valt, is hier overigens ook in meegenomen.

ROTTERDAM

In Rotterdam worden bijzondere doelgroepen extra gestimuleerd. Hieronder vallen mindervaliden, ouderen, talentvolle sporters en kinderen met ouders in achterstandsituaties. De gemeente zet in op maatwerk programma's gericht op zowel het bevorderen van de sportdeelname, toegankelijk maken van voorzieningen en financiële- en organisatorische ondersteuning, zodat de sportdeelname onder de bijzondere doelgroepen niet achterblijft t.o.v. het gemiddelde. Gehandicapte sporters worden volgens de "richtlijnen subsidie gehandicapten sport" ondersteunt door middel van aangepaste materialen en hulpmiddelen.

DEN HAAG

De gemeente Den Haag heeft incidenteel overleg met verenigingen, het NebasNsg (oude naam van Stichting Onbepoort Sportief) en het Regiosteunpunt "Talent & Topsport" over het faciliteren van gehandicapte topsporters. Ook heeft er een meting plaatsgevonden bij de Haagse gehandicapten sportverenigingen met betrekking tot het huren van aangepast sportmateriaal. Uit de meting kwam naar voren dat de gehandicapten sportverenigingen zelf al over voldoende materiaal beschikken. Hulpmiddelen als (bijvoorbeeld) een (elektrische) sportrolstoel is individueel maatwerk. Voor individuele sporters worden sportrolstoelen vergoed en er is geen behoefte aan huur van aangepaste sportmaterialen.

Voor de ondersteuning van gehandicapte sporters met een A of B status zijn er middelen en instrumenten bij het Regiosteunpunt Talent en Topsport beschikbaar. Tevens heeft de gemeente Den Haag een inventarisatie gedaan, in samenwerking met Regiosteunpunt "Talent en Topsport", gehandicapten sportverenigingen en de sportbond NebasNsg om te kijken of er naast de reguliere ondersteuning van het Regiosteunpunt verdere ondersteuning aan topsporters/sportverenigingen nodig is. Er bleken geen specifieke topsportambities te bestaan bij de grootste Haagse gehandicapten sportorganisaties. Andere ondersteuning, waarin de gemeente een faciliterende rol vervult, is volgens de gemeente niet nodig.

AMSTERDAM

De gemeente Amsterdam richt, volgens de huidige beleidsnota's, hun sportstimuleringsbeleid op gehandicapten en chronisch zieken (doelgroep aangepast sporten). Via de Bijzondere Subsidieverordening Aangepast Sporten kunnen sportverenigingen een beroep doen op subsidie. Daarnaast kunnen ze ondersteuning en advies krijgen. In 2012 is er een nieuwe Wegwijzer Aangepast Sporten uitgegeven. In de gemeente Amsterdam is door Reade en de VU Bewegingswetenschappen, voor gehandicapte sporters, het Testcentrum Topsport in het Olympisch Stadion opgericht. Hiermee willen ze de beschikbaarheid en kwaliteit van de Sportmedische hulp in Amsterdam bevorderen. Tevens ondersteunen ze het plan van de Amsterdamse ziekenhuizen om een gezamenlijk Sportmedisch Ziekenhuis (lieft gekoppeld aan het NISSI) te realiseren. De gemeente wil hiermee de toegankelijkheid en kwaliteit van de sportmedische hulp, voor zowel Amsterdammers als voor (inter)nationale sporters, verhogen.

Voor alle in Amsterdam wonende of trainende topsporttalenten is er vanuit Stichting Topsport Amsterdam advies, begeleiding en andersoortige ondersteuning mogelijk. Het gaat hierbij dus om alle topsporters, niet specifiek de topsporters met een handicap.

Vanuit het beleid van de WMO stelt de gemeente Amsterdam zichzelf verantwoordelijk voor de begeleiding van mensen met een matige en zware beperking. Hiermee bedoelen ze de begeleiding bij sociale redzaamheid, bewegen, verplaatsen, psychisch functioneren, geheugen en oriëntatie en probleemgedrag. Hierop zetten ze algemeen gebruikelijke, collectieve en individuele (WMO)voorzieningen in, zoals rolstoelen en vervoers- en woonvoorzieningen. Echter gaat het hier over het algemene WMO beleid, welke niet specifiek gericht is op gehandicapte sporters.

UTRECHT

Gemeente Utrecht onderkent in hun sportnota de behoefte aan randvoorwaarden voor sport voor bepaalde doelgroepen, waaronder mensen met een beperking. De VSU (Vereniging Sport Utrecht) ondersteunt verenigingen met vragen over aangepast sporten. Voor verenigingen met een specifiek aanbod voor mensen met een beperking is circa. 40.000 euro per jaar beschikbaar.

Tevens is er in kader van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB), een consultant aangepast sporten (CAS) in dienst bij de VSU (Vereniging Sport Utrecht). Deze CAS is in 2011 begonnen om de 23 sportverenigingen met een aangepast sportaanbod voor mensen met een beperking, te stimuleren en ondersteunen doormiddel van trainers voor de (O)GGZ op te leiden.

Zoals in agenda 22 omschreven is het de bedoeling om eind 2012 minimaal twee verenigingen te hebben met geschikte trainers en aanbod voor de (O)GGZ-doelgroep. Daarnaast wordt er gestreefd naar drie sportzorgtrajecten in samenwerking met sportbonden (in ieder geval de KNVB) en sportverenigingen (2012). Daarnaast wordt ingezet op welzijnsvoorzieningen en sportverenigingen in de buurt die openstaan voor het faciliteren van eigen initiatieven van mensen met beperkingen.

Twee punten waar de gemeente Utrecht op inzet, zonder directe betrekking op sport, zijn: Een "vervoerscoach", die mensen met een beperking (opnieuw) kan leren reizen met het openbaar vervoer, waardoor het stadsvervoer voldoende toegankelijk moet worden; Voorzieningen die toegerust zijn om vrijwilligerswerk door mensen met een beperking mogelijk te maken.

HEERLEN

Zoals eerder vermeld heeft Heerlen geen beleid op gebied van gehandicaptensport, echter gaf men aan dat de gemeente Heerlen middels een combinatiefunctionaris het Project Special Heroes subsidieert en ondersteunt. Drie van de vijf scholen voor speciaal onderwijs doen hier aan mee.

Oss

Gemeente Oss heeft geen specifiek beleid op gebied van gehandicapten en sport. Wel wordt er in de verkregen (zorg)nota's ingezet op de zogenaamde "kanteling". Hierbij gaat men uit van de mogelijkheden van mensen. Van het "recht hebben op ondersteuning" naar eigen verantwoordelijkheid nemen: "wat kan ik nog zelf en wat wil ik weer kunnen?"

De gemeente Oss geeft ondersteuning aan doelgroepen met diverse aandoeningen en beperkingen op gebied van persoonlijke verzorging, begeleiding en kortdurend verblijf. Ook komt daar ondersteuning in de vorm van behandeling en verblijf voor de doelgroepen met een psychiatrische aandoening en verstandelijke handicap bij (eerder vanuit de jeugdwet). Alleen het verblijf voor de categorie verstandelijk beperkten die hun leven lang zorg nodig hebben, blijft in de (kern) AWBZ.

Tevens zijn er in deze algemene nota's subsidieafspraken die meedoen moeten stimuleren en/of belonen. De gemeente organiseert ook de samenwerking tussen de verschillende partijen die men financiert, zoals welzijnsorganisatie, zorgaanbieders en verenigingen.

RUCPHEN

Volgens de hoofddoelstelling van het sportbeleid van de gemeente Rucphen bevordert de gemeente dat haar inwoners naar eigen aanleg en behoefte, op een betaalbare en verantwoorde wijze sport kunnen beoefenen. Daarnaast wordt er vanuit de provincie ingezet op sporten zonder belemmeringen, waarbij de sportdeelname van mensen met een handicap expliciet wordt genoemd. De beschikbare projecten, regelingen en initiatieven dienen voor iedereen (vraag en aanbod) zichtbaar, bereikbaar en toegankelijk te zijn.

De gemeente Rucphen zet ook in op de fysieke toegankelijkheid van sport. Voor de sportbeoefening van gehandicapten wil dit zeggen dat de gemeente subsidies verstrekt tot het aanpassen van de sportaccommodaties. Bijvoorbeeld door het benoemen van specifieke verenigingen, specifieke sporten, een maximale investeringsbijdrage per vereniging per jaar en het aantal sporters met een beperking.

Zoals de gemeente zelf in haar beleidsstuk heeft opgenomen is sportaanbod voor mensen met een beperking in haar gemeente zeer gering. Dit komt vooral door het vinden van gekwalificeerd kader en door het niet beschikken over de juiste faciliteiten voor mensen met een beperking.

STADSKANAAL

De gemeente Stadskanaal heeft de ondersteuning van sportverenigingen uitbesteed aan het Huis voor de Sport. Deze organisatie beschikt over professionele expertise, vakkennis en deskundigheid op allerlei terreinen. Ook voeren ze projecten uit gericht op sportdeelname en sport als sociaal bindmiddel in de samenleving. Als voorbeeld worden een aantal projecten en initiatieven in de sportnota genoemd, echter zit hier geen project of initiatief op gebied van gehandicaptensport bij.

DUIVEN

Duiven maakt gebruik van de sportagenda regio Arnhem. Hier wordt ingezet op extra aandacht en middelen, betere samenwerking en het delen van kennis en informatie voor mensen met een beperking, zodat deze volwaardig deel kunnen nemen.

Kleine

DOESBURG

Net zoals gemeente Duiven maakt gemeente Doesburg gebruik van de sportagenda regio Arnhem. Dit zou dus betekenen dat er ook in Doesburg wordt ingezet op extra aandacht en middelen, betere samenwerking en het delen van kennis en informatie voor mensen met een beperking, zodat deze volwaardig deel kunnen nemen.

Conclusie thema faciliteren

Per gemeente (zowel grote als kleine) verschilt de manier waarop zij gehandicaptensport ondersteunen behoorlijk. De ene gemeente doet dit door het faciliteren van aangepaste materialen en hulpmiddelen, een andere gemeente faciliteert de gehandicaptensport meer op gebied van zorg.

2.2. FINANCIËLE ONDERSTEUNING

Bij dit thema gaat het om de financiële ondersteuning door de gemeente aan gehandicapte sporters. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om subsidies en/of kortingen.

ROTTERDAM

In het beleidsstuk "richtlijnen subsidie gehandicaptensport"(1988) van gemeente Rotterdam staat dat de meerkosten voor bijvoorbeeld sportrolstoelen, medische begeleiding en vervoer gedekt kunnen worden op grond van wettelijke voorzieningen. Een subsidie als dekking van de meerkosten, die niet vanuit andere organisaties of instanties gedekt worden, kan bij de gemeente Rotterdam worden aangevraagd. Op basis van het Uitvoeringsprogramma sport 2011-2014 is er per jaar 220.000 euro beschikbaar voor de gehandicaptensport. Ingezet wordt op het extra stimuleren van bijzondere doelgroepen (waaronder mindervaliden) door onder andere financiële ondersteuning, zodat de sportdeelname bij deze groepen niet achterblijft. Ook financiert de gemeente Rotterdam vanaf 2011 de Stichting Rotterdam Sportsupport om het Servicepunt Sport en Handicap voort te zetten.

G4 gemeenten

DEN HAAG

Met betrekking tot vervoer is er een subsidieregeling in het leven geroepen door het ministerie van VWS voor vervoer buiten de regio Den Haag. Hier maakt de gemeente gebruik van. Voor vervoer binnen de regio zijn overigens reeds collectieve voorzieningen aanwezig. Voor de onkosten van vrijwilligers maken alle gehandicaptensportverenigingen in Den Haag gebruik van een van de subsidieregelingen uit de portefeuille WVE, zoals de Haagse Onkostenvergoeding vrijwilligers of van de regeling sociaal cultureel vrijwilligerswerk. Het gaat hierbij om de dekking van de onkosten van vrijwilligers. De gemeente Den Haag huurt geen professionele mankracht in om het gebrek aan vrijwilligers op te lossen. Over de meerkosten aan gehandicaptensport concludeerde NebasNsg (nu Stichting Onbepakt Sportief), dat voor de meeste meerkosten vergoedings- en ondersteuningsregelingen beschikbaar zijn. Met uitzondering van sporthulpmiddelen (niet zijnde sportrolstoelen) en de classificatiekeuringskosten (a € 40,- p/j). Sportrolstoelen worden voor individuele sporters vergoed. De gemeente onderstreept daarbij het belang van individueel maatwerk, met betrekking tot hulpmiddelen, waarvoor algemeen uitleenmateriaal niet geschikt is. Den Haag heeft daarbij vanuit een verruimde WMO-regeling een vergoeding ingesteld voor de aanschaf van overige sporthulpmiddelen. In de sportnota van gemeente Den Haag worden op financieel gebied nog twee algemene regelingen benoemd. Deze zijn dus niet specifiek voor gehandicapten, maar voor alle Hagenaars. Zo is er een

subsidieregeling ter verbetering van clubaccommodaties(IVS-regeling) en maakt men gebruik van een Ooievaarspas om financiële drempels van sport te verlagen.

AMSTERDAM

Amsterdam wil dat sporten voor mensen met een beperking niet duurder is dan voor mensen zonder beperking. Dit gebeurt onder andere door het verlenen van subsidies voor evenementen en vervoer. Zo is er geld beschikbaar voor het vervoer naar uitwedstrijden in competitieverband en kan men voor de reguliere sportbeoefening gebruik maken van het aanvullend openbaar vervoer(AOV). Over het algemeen wil de gemeente Amsterdam de gehandicapten sport eenzelfde status bezorgen als de focussporten. Dit betekent hoger op de politieke agenda, breed stimuleren, goed faciliteren en aandacht voor toptalenten en evenementen.

De sportverenigingen kunnen een beroep doen op subsidie ter compensatie van de meerkosten van aangepast sporten (Bijzondere Subsidieverordening Aangepast Sporten) en op advies en ondersteuning. De Bijzondere subsidieverordening Aangepast sporten is tot stand gekomen door de richtlijnen voor aangepast sporten om te bouwen tot een subsidieverordening. Omdat het, als gevolg van de algemene wet bestuursrecht, alleen mogelijk was geworden op basis van een subsidieverordening subsidies te verstrekken. Verdere inhoud van deze subsidieverordening is terug te vinden in de “vaststelling bijzondere subsidieverordening aangepast sporten” van de gemeente Amsterdam.

UTRECHT

In de sportnota van de gemeente Utrecht wordt ingezet op het betaalbaar houden van verenigingssport voor alle Utrechters, door middel van de U-pas en aanvullend voor de jeugd met het Jeugdsportfonds(JSF). Deze regelingen zijn dus niet specifiek voor gehandicapte sporters maar behoren wel onder de doelgroep “alle” Utrechters. In de sportnota wordt voor 2014 een budget van 229.000 euro beschikbaar gesteld voor het sport- en beweegaanbod op maat. Dit budget is beschikbaar om meerdere doelgroepen te bedienen. Als resultaat met betrekking tot de gehandicapten sport wordt genoemd: Een convenant met 5 zorginstellingen over het in beweging krijgen van hun bewoners, toename van 23 naar 38 verenigingen met sportaanbod voor mensen met een beperking en minimaal 8 verenigingen hebben geschikte trainers en aanbod voor de OGGZ-doelgroep. Ook in Agenda 22 wordt het wegnemen van belemmeringen voor mensen met een beperking door geld benoemd. Zo kunnen cliëntenorganisaties financiering aanvragen bij Fonds Cliëntenparticipatie OGGZ voor kleine en grotere initiatieven en is de subsidieregeling aangepast sporten verhoogd. Deze subsidieregeling is eerst verhoogd van 25.000 naar 50.000 euro. Later is dit bedrag opnieuw verhoogd aangezien de regeling in de algemene subsidieregeling is opgenomen. Door het verhogen van de algemene regeling werd daarmee ook het bedrag voor aangepast sporten verhoogd. De subsidiëring via de beleidsregel Aangepast Sporten is ingebracht in de brede Verenigingssubsidie. Daarmee staat ook het aangepast sporten in het algemeen beleid, zoals de bedoeling is bij Agenda 22.

In het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen Utrecht staat dat er 23 sportevenementen zijn voor mensen met een beperking financieel ondersteunt zijn. Ook is er voor verenigingen met een specifiek aanbod voor mensen met een beperking circa 40.000 euro beschikbaar en is er vanaf 2015 een stimuleringsbudget van 75.000 euro. Dit laatste budget is bedoeld voor extra ondersteuning aan goede initiatieven en voor het uit de zorg houden en halen van senioren (65+ jaar), Utrechters met een beperking of chronische aandoening(en).

KERKRADE

Gemeente Kerkrade wil graag de randvoorwaarden, die overeenkomen met de vraag, scheppen om sport voor een algemene doelgroep mogelijk te maken. Eén van deze randvoorwaarde is het verstrekken van subsidie. Belangrijk voor de gemeente hierbij is een gelijke benadering van (verschillende) partijen. Voor incidentele activiteiten bestaat er een aparte beleidsregel. In dat geval kan voor activiteiten anders dan de “normale” activiteiten subsidie aangevraagd worden door verenigingen. Deze hebben overigens niet speciaal betrekking op de gehandicapten sport.

HEERLEN

Hoewel de gemeente Heerlen niet over beleidsstukken met betrekking tot gehandicapten sport beschikt geeft men aan wel het een en ander te subsidiëren op gebied van gehandicapten sport. Zo geven ze aan sportverenigingen met gehandicapten leden te subsidiëren volgens artikel 5 van de gemeentelijke beleidsregels sport: *“Artikel 5 Subsidiegrondslag De jaarsubsidie aan een sportvereniging heeft betrekking op het verenigingsjaar van de sportvereniging en wordt als volgt bepaald: Sportparticipatie: Een bedrag van € 18,- per jeugd lid, minder valide lid en lid van 50 jaar en ouder, wonend in Parkstad”*. Daarnaast draagt de gemeente Heerlen (naar rato) financieel bij aan de provinciale vervoersregeling voor gehandicapten. Deze

regeling is er omdat sporters met een beperking vaak meer vervoerskosten hebben om te sporten. Bijvoorbeeld in verband met aangepast vervoer of omdat men een grotere afstand moet overbruggen om deel te kunnen nemen aan wedstrijden, evenementen etc.

Verder draagt de gemeente Heerlen in 2013 €50,- per deelnemer bij aan de activiteiten van Basissport Limburg. Zij richten zich op het ontwikkelen van sport- en beweegaanbod voor mensen met een verstandelijke en meervoudige handicap. Het fungeert hiermee als vangnet voor gehandicapten die graag willen bewegen maar meestal niet terecht kunnen bij reguliere sportaanbieders. Ook subsidieert en ondersteunt (middels combinatiefunctionarissen) de gemeente Heerlen de uitvoering van project Special Heroes.

ENSCHEDÉ

Gemeente Enschede heeft onder andere subsidies beschikbaar voor verenigingen (ook met het oog op het streven naar "vitale verenigingen"), opleiding van het vrijwillig kader en sportevenementen. Deze subsidies zijn gericht op een algemene doelgroep en dus niet specifiek op gehandicaptensport.

OSS

Gemeente Oss gaf al aan niet over beleidsstukken te beschikken die betrekking hebben op gehandicaptensport. Wel staat in een van de (zorg)beleidsdocumenten dat er een concept (convenant/subsidieafspraken) is die meedoen stimuleert en bevordert. Het gaat hier echter niet expliciet om gehandicapten en sport.

LOSSER

De gemeente Losser heeft geen separaat beleid op gebied van gehandicapten en sport. Wel geven ze aan de regionale sportorganisatie "stichting de Springplank" te subsidiëren. Dit is de regionale sportorganisatie in Twente voor mensen met een verstandelijke beperking en moeilijk lerenden.

RUCPHEN

In de kadernota sport wil de gemeente Rucphen in haar hoofddoelstelling bevorderen dat de inwoners van de gemeente Rucphen naar eigen aanleg en behoefte op een betaalbare en verantwoorde wijze sport kunnen beoefenen. Aansluitend op deze hoofddoelstelling wil men onderzoeken of aansluiting bij het jeugdsportfonds voordelen biedt om sport financieel toegankelijk en haalbaar te maken voor kinderen jonger dan 18 jaar. Hierbij gaat het dus niet in de eerste plaats over gehandicapten, al behoort een percentage wel tot de doelgroep.

Ook staat in de kadernota voor een algemene doelgroep omschreven dat zodra voor onderdelen van het sportbeleid extra financiële middelen nodig zijn, deze in de begroting worden opgenomen en/of in afzonderlijke voorstellen aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Wat meer specifiek is wel de mogelijke behoefte aan een subsidieregeling voor sport bij sportstimulering van andere doelgroepen, zoals senioren en mensen met een beperking.

In de rapportage 'fysieke toegankelijkheid en haalbaarheid van sport in de gemeente Rucphen', die dankzij toegankelijkheid redelijk veel betrekking heeft op mensen met een handicap, staat dat er mogelijk een subsidie kan worden verstrekt met betrekking tot het aanpassen van de sportaccommodatie. Bijvoorbeeld door het benoemen van specifieke verenigingen, specifieke sporten, een maximale investeringsbijdrage per vereniging per jaar, het aantal sporters met een beperking, e.d. Ook is dit eventueel regionaal op te pakken, zodat er een groter aanbod van sporten kan worden aangeboden.

In de rapportage financiële toegankelijkheid en haalbaarheid van sport in de gemeente Rucphen spreekt de gemeente van financieel toegankelijk en haalbare sport voor iedere inwoner van de gemeente Rucphen. Wel wordt aangegeven dat financiële ondersteuning betrekking heeft op de Wet werk en bijstand in combinatie met de gemeentelijke regeling Bijzondere bijstand, dit zal dus niet in eerste instantie gericht zijn op mensen met een handicap.

De gemeente Rucphen ziet een belangrijke, stimulerende rol weggelegd op gebied van sport middels subsidies. Op basis van nog te formuleren heldere criteria zal de gemeente Rucphen binnen de haar beschikbare mogelijkheden, sport zoveel mogelijk financieel toegankelijk en haalbaar proberen te maken en te houden.

Een belangrijke kanttekening hierbij is dat de ene sport duurder is om te beoefenen dan de andere. Helaas zal dit automatisch ook betekenen dat niet iedere sport voor iedereen toegankelijk is/kan zijn

STADSKANAAL

In de sportnota van gemeente Stadskanaal 2006-2015 staan diverse subsidies die raakvlak hebben met gehandicaptensport. Echter is geen van allen specifiek op gehandicaptensport gericht. Wel worden bijvoorbeeld de Nelli Cooman Games gefinancierd, waarbij de gehandicaptensport een onderdeel vormt van dit

topsportevenement. Daarnaast heeft de subsidieregeling van gemeente Stadskanaal indirect raakvlakken met de gehandicaptensport in de vorm van een subsidie voor het Huis van Sport, de Jeugdsportsubsidie, de (top) sportpromotie en een gedeelte van de subsidie voor inzet van Combinatiefunctionarissen/Buurtsportcoaches. Echter lijkt de financiering van de Nelli Cooman Games het meest specifiek gericht op de gehandicaptensport

DUIVEN

In de regionale nota wordt vanuit de provincie voor sport- en beweging gerelateerde activiteiten een subsidie beschikbaar gesteld (waarbij 50% cofinanciering een vereiste is). Hierbij wordt ingezet op bevordering van sportieve bewegingsruimten, actieve senioren, het stimuleren van mensen met een lage SES en mensen met een beperking tot bewegen, sport en gezondheid bij jeugd, talentontwikkeling, sportevenementen in de kernsporten, vitale werknemers en kennis en innovatie. Ook wordt er subsidie beschikbaar gesteld voor de realisatie van sportaccommodaties.

DOESBURG

Gelijk aan de regionale nota die ook door de gemeente Duiven wordt gebruikt, zal voor gemeente Doesburg vanuit de provincie een subsidie beschikbaar zijn voor sport- en beweging gerelateerde activiteiten. Ook gemeente Doesburg zal hierbij moeten voldoen aan de cofinanciering van 50%. Waarnaar deze subsidie onder andere kan worden ingezet voor het stimuleren van mensen met een beperking tot bewegen.

SCHOONHOVEN

De nota lokaal gezondheidsbeleid geeft aan dat activiteiten uit verschillende budgetten worden gefinancierd. Gehandicaptensport wordt hier echter niet specifiek in genoemd.

Kleine gemeenten

Conclusie thema financiële ondersteuning

In vrijwel elke gemeente is er financiële ondersteuning ten behoeve van de gehandicaptensport. Bij de meeste gemeenten is de financiële ondersteuning gericht op het stimuleren van de sportdeelname van gehandicapten. Deze financiële ondersteuning wordt ook indirect (bijvoorbeeld via organisaties, evenementen en/of verenigingen) ingezet. Daarnaast valt het op dat bij de G4 gemeenten wat specifiek in het beleid is omschreven waar de financiële ondersteuning voor is, bij kleinere gemeenten staat dit wat algemener omschreven.

2.3. DESKUNDIGE BEGELEIDING

Bij dit thema wordt gekeken op welke manier de gemeente zorgt voor de (vrijwillige) deskundige begeleiding voor een gehandicapte sporter. Tevens wordt gekeken naar hoe de gemeente aandacht besteedt aan het opleiden van deze (vrijwillige) deskundige begeleiding. Professionals zoals een sportbuurtcoach komen in een ander hoofdstuk aan de orde.

ROTTERDAM

In de beleidsstukken van de gemeente Rotterdam wordt via subsidiëring van Stichting Rotterdam Sportsupport ingezet op scholing of stimulering van deskundig kader voor de gehandicaptensport. Door deze subsidie kan Stichting Rotterdam Sportsupport het Servicepunt Sport en Handicap voortzetten. Dit Servicepunt zorgt onder andere voor het bijeenbrengen van sportvraag en -aanbod voor mensen met een beperking, het adviseren van sporters met een beperking en het verbeteren van deskundigheid van sporttrainers (om te werken met mensen met een beperking). Na een pilotperiode van 2 jaar is het Servicepunt Sport en handicap ingebed in het sportbeleid als een van de maatregelen in het Uitvoeringsprogramma Sport. Doel hiervan is om de sportparticipatie van mensen met een beperking te vergroten.

DEN HAAG

Gemeente Den Haag verwijst in haar beleid, voor ondersteuning aan sportverenigingen om deskundig kader op te leiden, naar NebasNsg.

AMSTERDAM

Het meest gerelateerd aan scholing in het beleid van de gemeente Amsterdam voor de gehandicaptensport, op gebied van deskundig kader, is de scholing van buurtsportcoaches.

G4 gemeenten

UTRECHT

Zowel in de sportnota als in het Nationaal Actieplan Sport en bewegen Utrecht staat het doel om minimaal 8 verenigingen te hebben met geschikte trainers en een aanbod voor de (O)GGZ-doelgroep. Daarnaast wordt in Agenda 22 het streven genoemd om eind 2012 al minimaal twee verenigingen met geschikte trainers en aanbod voor de (O)GGZ-doelgroep te hebben. Dit moet gestimuleert en ondersteunt worden door de Consulent Aangepast Sporten. Daarnaast wordt er gestreefd naar drie sportzorgtrajecten in samenwerking met sportbonden (in ieder geval de KNVB) en sportverenigingen (2012). Ook wil men dat welzijnsvoorzieningen en sportverenigingen in de buurt openstaan voor het faciliteren van eigen initiatieven van mensen met beperkingen.

KERKRADE

De gemeente Kerkrade wil meer (deskundige) vrijwilligers. Hoewel dit niet hoeft te betekenen dat dit (alleen) betrekking heeft op de gehandicaptensport.

ENSCHEDÉ

Zoals eerder vermeldt richt Enschede zich in haar beleid niet specifiek op één doelgroep. Wel wordt binnen het sportbeleid aangegeven dat er een SportServiceTeam is. Hier kunnen verenigingen onder andere terecht voor advies en informatie ter bevordering van de deskundigheid van het vrijwillig kader, deelname aan themabijeenkomsten en subsidie aanvragen voor het volgen van cursussen. Daarnaast ondersteunt het SportServiceTeam sportverenigingen die graag een "vitale sportvereniging" willen worden, helpen ze verenigingen met het ontwikkelen van nieuw sportaanbod, ondersteunen ze het vrijwillig kader en willen ze uitwisseling van vraag en aanbod van kennis en kunde tussen sportverenigingen en onderwijsinstellingen. Ook ondersteunt het SportServiceTeam het netwerk "sportief bewegen".

RUCPHEN

In de kadernota sport wordt voor de sport in het algemeen ingezet op professionalisering van de sportvereniging. Aan de hand van ondersteuning bij o.a. werving en deskundigheidsbevordering van vrijwilligers en het formuleren van doelgroepen- en toekomstbeleid. Daarnaast blijkt uit de rapportage 'fysieke toegankelijkheid en haalbaarheid van sport in de gemeente Rucphen' dat verenigingen die een sportaanbod hebben voor mensen met een beperking hebben, aangeven behoefte aan ondersteuning te hebben door de gemeente. 75% zou graag ondersteuning hebben bij het werven van gekwalificeerd kader (daarnaast nog eens 50% voor het aanpassen van de sportaccommodatie). Het vinden van gekwalificeerd kader blijkt dus nog een groot struikelblok.

STADSKANAAL

Gemeente Stadskanaal geeft in haar beleid aan dat mensen met een verstandelijke beperking nu vaak niet terecht kunnen bij het lokale sportaanbod, omdat er geen gekwalificeerde trainers zijn of omdat het niet aansluit bij de wensen van de inwoners. Mede door inzet van een buurtsportcoach wil de gemeente sportverenigingen met een specialistisch aanbod voor mensen met een handicap begeleiden en opleiden. Voor de buurtsportcoach is 0,23 fte beschikbaar (helft gefinancierd vanuit het rijk), evenals een bijdrage van 1.000 euro per jaar als activiteitenbudget en het vrij beschikbaar stellen van locaties en materialen.

Conclusie thema deskundige begeleiding

De helft van de gemeenten zetten in op het opleiden van deskundig kader voor mensen met een handicap. Alle G4 gemeenten hebben dit in hun beleid omschreven, terwijl de kleine gemeenten dit juist allemaal niet hebben. Mogelijk zou dit kunnen komen doordat zij de gehandicaptensport anders (extern) laten organiseren. Bij de gemeenten die (vrijwillig) kader opleiden voor de doelgroep gehandicapten, laten dit vaak door een andere organisatie of door een professional doen (buurtsportcoach, Consulent Aangepast Sporten, etc.).

3. (SPORT) ACCOMMODATIE

3.1. TOEGANKELIJKHEID GEBOUWEN

Bij dit thema wordt gekeken hoe het gemeentelijk beleid inzet op toegankelijke gebouwen voor (lichamelijk)gehandicapte mensen. Het gaat hierbij om toegankelijkheid voor zowel gehandicapte sporters als gehandicapte bezoekers.

ROTTERDAM

Het meest concreet voor het toegankelijk maken van sportaccommodaties voor de gehandicapten sport is het streven om sportverenigingen te stimuleren tot het oprichten van een G-afdeling. Hierbij zal door SenR een plan 'toegankelijke sportaccommodaties' worden ontwikkeld, alsmede een richtlijn voor toegankelijke sportaccommodaties.

De (algemene) wens is om alle middelgrote sportaccommodaties (zwembaden, sporthallen, atletiekcomplexen) te laten voldoen aan de gemeentelijke kwaliteitsnormen voor duurzaamheid, (financiële) exploitatie, gebruikerseisen en bezettingsgraad. Hierbij zijn de kosten van het huidige stedelijk sportbeleid voor het college per jaar ongeveer € 18 mln (stedelijke begroting 2009), bestaande uit een deel 'software' zoals exploitaties stedelijke sportvoorzieningen, sport- en beweegactiviteiten, 'orgware' zoals het ondersteunen van de stichtingen Topsport en Sportsupport. Nieuwe investeringen ('hardware') in de sport bedragen € 10 mln gemiddeld per jaar. Expliciet wordt nog genoemd op gebied van evenementen en accommodaties, de wens om het aanbod aan sportprogrammering en sportvoorzieningen te versterken waar dat nodig is.

DEN HAAG

De gemeente Den Haag investeert zelf in een betere toegankelijkheid. Daarnaast bestaat er sinds 2005/2006 een Haagse subsidieregeling om openbaar toegankelijke gebouwen die geen gemeentelijk eigendom zijn toegankelijker te maken voor mensen met een beperking. In het kader van deze betere toegankelijkheid is een inventarisatie gemaakt van knelpunten door een visiegroep. Er zijn quickscans gedaan van alle gemeentelijke sporthallen, gymzalen en een aantal commerciële sportscholen. In sommige sporthallen zijn vervolgens aanpassingen gepleegd om de toegankelijkheid te vergroten (bijvoorbeeld 't Zandje, Overbosch, lift Zuidhaghe en entrees diverse sporthallen). De informatie over de toegankelijkheid van de gymzalen en sportscholen, naast die van de gemeentelijke sporthallen en zwembaden, wordt ontsloten via internet voor Hagenaars met een beperking en sportorganisaties.

In de algemeen geldende sportnota wordt ingezet op sport die voor iedereen toegankelijk is. Door goede (top)sportaccommodaties en –voorzieningen moet iedereen terecht kunnen (van topsporter tot recreatieve sporter). Voldoende en bereikbare breedtesportaccommodaties zijn daarbij belangrijk.

Ook wordt in kader van de Olympische- en Paralympische Spelen (op gebied van topsport) nog ingezet op: voldoende, goede, bereikbare en toegankelijke (top)sportvoorzieningen in 2014 (die voor elk wat wils bieden) en voortreffelijke accommodaties met de nieuwste wetenschappelijke innovaties op het gebied van sport. Zo kunnen jonge (aankomende en gearriveerde) topsporters hun opleiding combineren. Op de Sportcampus Zuiderpark worden sportopleidingen, trainingsaccommodaties voor top- en breedtesport, en sportinnovatie fysiek geclusterd.

Daarnaast heeft gemeente Den Haag in de bestuursopdracht 'Slimmer combineren van accommodaties', zoals benoemd in het meerjarenplan Maatschappelijke Ondersteuning 2010-2014, de mogelijkheden uitgewerkt om sportaccommodaties te combineren met welzijnsfuncties.

AMSTERDAM

Met extra aandacht en op mensen met een handicap toegesneden buurtaccommodaties wil de gemeente Amsterdam sport en bewegen onderdeel maken van het dagelijks leven. Voor alle Amsterdammers willen ze een gezonde stad, gericht op voldoende bewegen, op alle niveaus en in elke wijk. Iedereen moet hierbij toegang hebben tot sportfaciliteiten in de buurt, topsporter of amateur, met of zonder beperking, die veel sport of die net begint.

Door voldoende, goed toegankelijke en veilige sportfaciliteiten in elke buurt wil de gemeente Amsterdam sport voor meer mensen mogelijk maken, met extra aandacht voor 65-plussers en gehandicapten. Het goed toegankelijk maken (voor alle doelgroepen) gebeurt onder andere door continuering van de Bijzondere subsidieverordening voor aanpassingen aan verenigingsaccommodaties. Waardoor verenigingen subsidie kunnen krijgen voor de (her)bouw en aanpassingen aan hun club- en kleedaccommodatie, lichtinstallaties en kunstgrasvelden. Daarnaast huisvest Amsterdam één van de vier Nederlandse Centra voor Topsport en Onderwijs.

In het WMO beleidsplan staat dat algemene sportvoorzieningen zich richten op mensen met een beperking en

ouderen. Ook moeten deze goed toegankelijk en beter toegerust zijn voor deze doelgroep. Dat mensen met en zonder beperkingen gebruik kunnen maken van gemeentelijke dienstverlening en openbare voorzieningen, vergt volgens de sportnota inzet vanuit het onderwijs, de sport, buurtbeheer, woningcorporaties, het openbaar vervoer, verkeer en ruimtelijke ordening.

UTRECHT

De (algemene) sportnota van gemeente Utrecht zet in op: de rol van de breedtesport als broedplaats voor topsporttalent; stevig verankerde topsportverenigingen met een sterke wisselwerking met de breedtesport; de beschikbaarheid van goed ingerichte, gemakkelijk bereikbare en toegankelijke (topsport)voorzieningen. Van belang is dat er voldoende accommodaties met een goede spreiding over de stad zijn. Zodat Utrechters sport- en beweeglocaties gemakkelijk kunnen bereiken en dat er afstemming plaatsvindt met alle samenwerkende partijen (sport, kinderopvang, onderwijs, welzijn, particulier initiatief), ten aanzien van realisatie, exploitatie en inhoudelijke samenwerking. Dit is volgens de gemeente Utrecht voorwaardelijk voor het succes en meerwaarde van multifunctionele accommodaties, waarbij oog is voor een maatschappelijk aanvaardbaar tarief voor niet-commerciële partijen.

Concreet voor mensen met een beperking sluit Agenda 22 nog bij dit onderwerp aan door in te zetten op het Internationaal Toegankelijkheidssymbool (ITS) op de gevel van sportaccommodaties. Als gevolg van de juiste toegankelijkheid. Gemeente Utrecht heeft een aantal bestaande locaties hiervoor laten keuren en deze worden (indien nodig) aangepast. Bij nieuwbouw wordt al met het ITS rekening gehouden.

Het Uitvoeringsprogramma sport onderstreept het belang van fysieke toegankelijkheid van sportaccommodaties (aan de hand van het instrument: Handboek Toegankelijkheid) om mensen met een beperking aan het sporten te krijgen. Daarbij houden grote sportevenementen in Utrecht (de Jaarbeurs Utrecht Marathon, Singelloop, EYOF, etc.) rekening met bezoekers met een beperking.

Reeds heeft het EYOF toegankelijkheid opgenomen in het programma van eisen voor de accommodaties. Ook heeft de afdeling Sport, op advies van de toegankelijkheidsadviseur van Cliëntenbelang, de Giro op onderdelen toegankelijk gemaakt (voor de rolstoelgebruikers een apart vak aan de Croeselaan ingericht).

Voor de gemeente Utrecht is belangrijk dat iedereen in een gebouw, de openbare ruimte en door het stadsvervoer moet kunnen doen wat hij of zij geacht wordt te doen.

KERKRADE

In de gemeente Kerkrade wordt ingezet op het voldoen van een sportaccommodatie aan ruimtelijke aspecten en de bouwkundige- en overige eisen. Ook wordt hierbij rekening gehouden met het aantal deelnemers en groepen. Burgers die willen sporten en bewegen moeten in de gemeente Kerkrade bij adequate (sport)voorzieningen terecht kunnen voor een zogenoemd “maatschappelijk aanvaardbaar” tarief. Voor de bereikbaarheid, beschikbaarheid en toegankelijkheid wordt rekening gehouden met de eisen van het NOC*NSF, KVLO en de VNG. Tevens wordt rekening gehouden met demografische ontwikkelingen, de behoefte aan binnensportaccommodaties vanuit het onderwijs, trends in de sport en geografische spreiding en mobiliteit van doelgroepen.

ENSCHEDA

Gelijk aan meerdere gemeenten zet de gemeente Enschede in op multifunctionaliteit en 24-uurs gebruik van sportaccommodaties. Zo moeten sportaccommodaties tevens geschikt zijn voor andere functies dan alleen sport en bewegen. Ook wordt in de gemeente Enschede aangesloten bij de landelijke normen van de VNG, waarin een vereniging voor iedereen toegankelijk dient te zijn. Een concreet voorbeeld hierbij is voetbalvereniging Rigtersbleek. Deze heeft volgens de sportnota binnen hun sportpark een activiteitenpakket samengesteld die tevens gericht is op zorgtrajecten. Hiervoor is geïnvesteerd in het sportpark .

OSS

Vanuit de ontvangen (zorg) documenten wil de gemeente Oss bevorderen dat voorzieningen toegankelijk en aantrekkelijk worden voor alle burgers, ouders en kinderen, met of zonder beperkingen(in de context in de breedste zin van het woord). Daarnaast geeft het (zorg) beleid aan dat algemene voorzieningen (zoals een sportclub, scouting, buurtspeeltuin, kinderopvang) voor iedereen toegankelijk moeten zijn, met of zonder beperkingen, met of zonder problemen. Het gaat hier echter niet specifiek over fysieke toegankelijkheid.

RUCPHEN

De volgende definiëring wordt door de gemeente Rucphen gebruikt om de fysieke toegankelijkheid en haalbaarheid van sport aan te geven:

“Sport is voor iedere inwoner van de gemeente Rucphen fysiek toegankelijk en haalbaar; hetzij als actieve sportbeoefenaar, hetzij als bezoeker van sportwedstrijden en evenementen. De gemeente Rucphen zorgt dat in samenspraak met de sportaanbieders in de gemeente en aan de hand van heldere criteria, de sportaccommodaties voor zowel de actieve sportbeoefenaar als de bezoeker met een fysieke beperking toegankelijk zijn”.

In samenwerking met lokale sportaanbieders streeft de gemeente Rucphen hierbij naar voldoende, kwalitatief goede en bereikbare sportaccommodaties in iedere dorpskern, die voor iedereen toegankelijk zijn. Dit doet men door in samenspraak met verenigingen, belangengroeperingen en de WMO-raad, heldere criteria te formuleren. Men wil de sportaccommodaties zoveel mogelijk fysiek toegankelijk wil maken, binnen de beschikbare mogelijkheden. Ook zet men in op multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties en toetsen ze bij de bouwvergunningaanvraag van een sportaccommodatie of deze voldoet aan de landelijke normen (met betrekking tot de toegankelijkheid voor mensen met een beperking).

Aan de hand van de rapportage fysieke toegankelijkheid en haalbaarheid van sport in de gemeente Rucphen wordt ingegaan op het verbeteren van sportaccommodaties. Hierin wordt specifiek ingezet op de doelgroepen actieve sporters met een beperking en mensen met een beperking die sportaccommodaties en sportevenementen bezoeken als toeschouwer.

Volgens de rapportage zijn kantines het beste toegankelijk. Kleed- en doucheruimtes blijken het minst toegankelijk en aangepaste toiletten worden vaak gemist. Op gebied van speciale voorzieningen die voor mensen met een beperking zijn aangebracht geeft 15% van de sportaanbieders aan speciale voorzieningen in kleed- en doucheruimtes te hebben. Veel genoemde aanpassingen zijn het aanpassen van toiletten en bredere deuren. De bestrating, zowel op toegangswegen als op de parkeerplaats, zou verbeterd kunnen worden. Wel zeggen sportaanbieders over voldoende invalide parkeerplaatsen te beschikken.

De gemeente Rucphen erkent in de rapportage dat mensen met een beperking meestal niet de hoogste prioriteit hebben bij de sportaanbieders in hun gemeente. Vaak behoren mensen met een beperking ook niet tot de doelgroep. Mede daardoor wil 85% van de sportaanbieders niet investeren in de accommodatie (ook door het ontbreken van financiële middelen of het niet eigenaar zijn van de accommodatie).

Door (mede) aan de hand van de rapportage in te zetten op toegankelijkheid wil de gemeente Rucphen dan ook voldoen aan de verwachting van 85% van de sportaanbieders. Zij vinden namelijk dat aanpassingen aan de accommodaties een gemeentelijke taak is.

STADSKANAAL

In de sportnota van gemeente Stadskanaal wordt met betrekking tot accommodaties aangesloten bij de landelijke accommodatieontwikkelingen. Ze willen kwalitatief goede, voldoende, toegankelijke en eigentijdse sportvoorzieningen (parkeerruimte, toegang, routing), in het speciaal voor mensen met een handicap. Daarnaast gaat de aandacht uit naar intensief te gebruiken accommodaties, waarbij ook over de grenzen van de sport moet worden heen gekeken, zo kan de bezetting worden vergroot. Wel zet de gemeente Stadskanaal hierbij in op extra aandacht voor de kwaliteit van de voorzieningen.

Verder is op gebied van (algemeen) accommodatiebeleid in 2012 door ICS adviseurs een onderzoek gestart om te komen tot een toekomstperspectief op het totale gemeentelijke vastgoed (waaronder sportaccommodaties). Op basis hiervan wordt het rapport Toekomstperspectief Gemeentelijk Vastgoed samengesteld, waarop het toekomstig accommodatiebeleid kan worden gebaseerd. Voor exploitatie is voor binnensportaccommodaties in 2013 in totaal 934.000 euro beschikbaar. Voor buitensportaccommodaties is dit 817.000 euro (exploitatie). Het gaat hierbij niet specifiek om accommodaties of aanpassingen aan (sport) accommodaties op gebied van gehandicaptensport.

DUIVEN

Uit de regionale nota blijkt dat bij de provincie een subsidie beschikbaar is voor realisatie van sportaccommodaties. De nota acht het belangrijk dat sportverenigingen toegankelijk worden en zet daarbij in op topsportaccommodaties en multifunctionele breedtesportaccommodaties.

DOESBURG

Ook voor Doesburg is volgens de regionale nota dankzij de provincie een subsidie beschikbaar voor realisatie van sportaccommodaties. De toegankelijkheid van sportverenigingen is daarbij belangrijk, waarbij realisatie

van topsportaccommodaties en multifunctionele breedtesportaccommodaties in het speciaal genoemd wordt.

Conclusie thema toegankelijkheid gebouwen

Toegankelijkheid van accommodaties is, behalve voor kleine gemeenten, een belangrijk punt. De meeste bovenstaande gemeenten hebben dan ook in het beleid omschreven dat sportaccommodaties aan bepaalde (extern vastgestelde) normen moet voldoen. Ook streeft een aantal gemeenten naar een toegankelijkheidscertificaat voor alle sportaccommodaties in hun gemeente. Dat vooral kleine gemeenten dit niet in beleidsstukken hebben vastgelegd komt door het ontbreken van dergelijke beleidsstukken.

3.2. TOEGANKELIJKHEID RUIMTEN

Net zoals bij het vorige thema gaat dit over toegankelijkheid. Bij dit thema gaat het echter om de toegankelijkheid buiten de gebouwen om. Hierbij moet dus gedacht worden aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Hieronder vallen bijvoorbeeld parkeerplaatsen, toegangswegen, etc.

AMSTERDAM

De gemeente Amsterdam wil, met extra aandacht en op mensen met een handicap toegesneden buurtaccommodaties, sport en bewegen onderdeel uit laten maken van hun dagelijks leven. Voor alle Amsterdammers wil men bewegen en sport onderdeel uit laten maken van hun leefomgeving, door hen in aanraking te laten komen met verschillende soorten sport en door goede faciliteiten te bieden. Mede door middel van het verlagen van drempels, inspireren en faciliteren om mensen in beweging te laten komen. Ze willen sport voor meer mensen mogelijk maken door voldoende en toegankelijke faciliteiten in elke buurt. Extra aandacht gaat hierbij uit naar 65-plussers en gehandicapten. Over het algemeen moeten mensen met en zonder beperkingen gebruik kunnen maken van de gemeentelijke dienstverlening.

UTRECHT

Met betrekking tot openbare ruimte houdt de gemeente Utrecht rekening met mensen met een beperking. Bijvoorbeeld ook bij grote sportevenementen in Utrecht (de Jaarbeurs Utrecht Marathon, Singelloop, EYOF, etc).

Verder staat in Agenda 22 dat algemene voorzieningen zo moeten zijn dat iedereen er gebruik van kan maken, ook burgers die een beperking hebben. Daarnaast is het Europees Olympisch Festival(EYOF) toegankelijk voor mensen met een beperking en heeft de gemeente Utrecht op onderdelen de Giro toegankelijk gemaakt, zoals met een apart vak voor rolstoelen. Ook is het de bedoeling dat instellingen die een subsidie ontvangen van de gemeente bij de onderhandelingsgesprekken een leaflet krijgen waarin de fysieke- en mentale toegankelijkheid wordt toegelicht.

RUCPHEN

De gemeente Rucphen streeft naar fysieke toegankelijkheid en haalbaarheid van sport voor iedere inwoner van de gemeente Rucphen. Zowel als actieve sportbeoefenaar als bezoeker van sportwedstrijden en evenementen. Voor kwetsbare groepen moeten er volgens de rapportage 'fysieke toegankelijkheid en haalbaarheid van sport' meer mogelijkheden komen om te participeren in de samenleving door actieve sportbeoefening en recreatie. De gemeente Rucphen geeft in de rapportage tevens het belang aan van toegankelijkheid van algemene bezoekersruimten op sportparken. Een kantine en toiletruimten moeten bijvoorbeeld ook toegankelijk zijn.

Tevens vermeld de rapportage dat de bereikbaarheid van de sportaccommodaties via de openbare weg en het aantal invalideparkeerplaatsen door sportaanbieders als voldoende wordt gezien. De bestrating van het sportpark, de toegangswegen en parkeerplaats zou volgens hun beter kunnen.

STADSKANAAL

De sportnota van de gemeente Stadskanaal benoemd als belangrijk punt in het beleid de toegankelijkheid van sportaccommodaties, sportvoorzieningen(parkeerruimte, toegang, routing) en organisaties voor mensen met een handicap.

Conclusie thema toegankelijkheid ruimten

Hoewel bij het vorige thema veel wordt ingezet op de toegankelijkheid van de accommodatie, wordt er door gemeenten weinig ingezet op de openbare ruimten rondom de accommodaties. Slechts twee G4 en twee middelgrote gemeenten zetten in op de toegankelijkheid van de openbare ruimte rondom de accommodaties. Echter is deze toegankelijkheid vrij algemeen omschreven in het beleid. Daarnaast is het bij de andere gemeenten mogelijk dat dit binnen de toegankelijkheid van de sportaccommodatie valt.

4. VERKEER & VERVOER

4.1. TOEGANKELIJKHEID OPENBARE WEG

Dit thema gaat over de bereikbaarheid van plaatsen waar gesport wordt via de openbare weg. Het gaat hierbij om het gemak waarmee (sport)locaties bereikt kunnen worden, hier valt bijvoorbeeld ook de afstand onder.

ROTTERDAM

In het beleid van Rotterdam wordt vermeld dat men rekening houdt met de diverse doelgroepen in de wijken. Welke doelgroep waar zit en welk aanbod hiervoor wordt aangeboden.

DEN HAAG

Gemeente Den Haag omschrijft de algemene toegankelijkheid van sporthallen. Er zijn quickscans gedaan van alle gemeentelijke sporthallen, gymzalen en een aantal commerciële sportscholen. In de sporthallen zijn vervolgens aanpassingen gepleegd om de toegankelijkheid te vergroten. De informatie over de toegankelijkheid van de gymzalen en sportscholen, naast die van de gemeentelijke sporthallen en zwembaden, wordt ontsloten via internet (voor Hagenaars met een beperking en sportorganisaties).

AMSTERDAM

De gemeente Amsterdam zet in op voldoende, veilige en goed toegankelijk sportfaciliteiten in elke buurt. Hierdoor kunnen mensen makkelijk doorstromen van recreatief bewegen naar de breedtesport. Om Amsterdammers met en zonder beperkingen gebruik te kunnen laten maken van gemeentelijke dienstverlening en openbare voorzieningen vergt dit inzet vanuit het onderwijs, sport, buurtbeheer, woningcorporaties, openbaar vervoer, verkeer en ruimtelijke ordening. Hiervoor moeten algemene stedelijke voorzieningen, zoals openbare sportfaciliteiten, beter toegerust zijn op mensen met een beperking. Hiervoor zet de gemeente in op een gebiedsgerichte aanpak waarin openbare voorzieningen toegankelijk zijn voor alle bewoners.

UTRECHT

De gemeente Utrecht heeft als uitgangspunt voor het sportaccommodatiebeleid dat er per wijk een basispakket aan kwalitatief goede sportvoorzieningen wordt aangeboden. Om zo voldoende accommodaties met een goede spreiding over de stad te krijgen, zodat Utrechters sport- en beweeglocaties gemakkelijk kunnen bereiken.

Ook zet gemeente Utrecht dankzij Agenda 22 in op veilige deelname aan het verkeer en vervoer (voor iedereen). Door bijvoorbeeld acties als het opnemen van voetgangers in het verkeersbeleid en het mogelijk maken van toegankelijk openbaar stadsvervoer. Iedereen moet hierbij de gelegenheid hebben om van de ene plek naar de andere te komen. Mensen met een beperking kunnen hierbij ondersteuning krijgen van een "vervoerscoach" om (opnieuw) te leren reizen met het openbaar vervoer.

Concreet worden in Agenda 22 nog een aantal maatregelen genoemd, zoals: 350 bushaltes in de stad toegankelijk; adviseur toegankelijkheid van Cliëntenbelang Utrecht opdracht gegeven om te adviseren op de bruikbaarheid van de haltes door mensen met een beperking (zoals rolstoelgebruikers of met een blindengeleidehond); Stationsgebied toegankelijkheid extra en vroegtijdig in te bedden; aandacht voor looproutes (looplijnen) en afritten op de goede plaatsen (waar je de stoep af kan moet je aan de andere kant er ook weer op kunnen).

Grote gemeenten

ENSCHEDA

Gemeente Enschede heeft in het sportbeleid staan dat sportief bewegen in de directe leefomgeving mogelijk moet zijn. Daarom wil de gemeente een goede spreiding van sportvoorzieningen en het medegebruik van de openbare ruimte voor sportief bewegen.

Middelgrote gemeenten

RUCPHEN

In het beleid van de gemeente Rucphen staat dat sportaccommodaties goed bereikbaar moeten zijn via de openbare weg. In de rapportage 'fysieke toegankelijkheid en haalbaarheid van sport' wordt dit als voldoende ervaren.

STADSKANAAL

Gemeente Stadskanaal zet in op bereikbaarheid van sportvoorzieningen op gebied van spreiding, ligging, toegang, routing en parkeerruimte.

DUIVEN

Volgens de regionale nota is investeren in infrastructuur in de regio Arnhem complex en kostbaar. De plannen met betrekking tot sportinfrastructuur wil men de komende jaren daarom op elkaar afstemmen.

DOESBURG

Zoals tevens voor de gemeente Duiven vermeldt wil de regio Arnhem de plannen met betrekking tot sportinfrastructuur de komende jaren op elkaar afstemmen.

Conclusie thema toegankelijkheid openbare weg

Bij de bovenstaande gemeenten wordt ingezet op de nabijheid van sportmogelijkheden in de eigen buurt. Ze willen dat de sportaccommodaties zich dicht bij de mensen zelf bevinden, zodat er niet ver gereisd hoeft te worden tot de sportaccommodatie. Wat verder opvalt, is dat vooral bij de G4- en middelgrote gemeenten op dit onderwerp ingezet wordt. Bij de grote- en kleine gemeenten wordt minder ingezet op de toegankelijkheid via de openbare weg.

4.2. VERVOERSREGELINGEN

Het gaat in dit thema om beschikbare vervoersregelingen voor mensen met een handicap, zodat ze op plaatsen kunnen komen waar gesport wordt.

G4 gemeenten

DEN HAAG

De gemeente Den Haag beschikt over collectieve voorzieningen voor vervoer binnen de regio Den Haag, zoals Taxibus, Regiotaxi en leerlingenvervoer. Voor vervoer buiten de regio bestaat inmiddels ook een subsidieregeling. Deze landelijke subsidieregeling wordt mogelijk gemaakt door het ministerie van VWS en is bedoeld voor teamsporters die zich vervoeren van en naar wedstrijden en trainingen buiten de regio (subsidiereregeling buitenregionaal sportvervoer VWS via NebasNsg).

Ondanks de collectieve vervoersvoorzieningen en de subsidieregeling voor buitenregionaal sportvervoer van VWS/NebasNsg, blijkt dat er problemen optreden ten aanzien van het vervoer van teams en vervoer van sportattributen. De subsidieregeling van VWS wordt nauwelijks gebruikt, terwijl sportvervoer buiten de regio vooral voor wedstrijdssporters veel voorkomt en juist problemen oplevert.

Gemeente Den Haag maakt mogelijk aanvullende afspraken over sportvervoer tussen gehandicaptensportorganisaties, de dienst SZW en de Taxibus-vervoerder. De landelijke sportsubsidieregeling zal nogmaals onder de aandacht van Haagse sportorganisaties gebracht worden.

AMSTERDAM

Gemeente Amsterdam wil met de centrale stad ervoor zorgen dat sport voor mensen met een beperking niet duurder is dan voor mensen zonder een beperking. Daarom zijn er subsidies beschikbaar voor onder meer

evenementen en vervoer. Bijvoorbeeld voor het vervoer naar uitwedstrijden in competitieverband. Tevens kan voor reguliere sportbeoefening gebruik worden gemaakt van het aanvullend openbaar vervoer (AOV). Vanuit sportstimulering 'aangepast sporten' is onder meer een vervoersregeling naar uitwedstrijden beschikbaar. Het WMO voorzieningenpakket biedt daarnaast voor de algemene WMO-doelgroep, aanvullend openbaar vervoer, inclusief beschermd vervoer en vervoersvoorzieningen (rolstoelen, vervoermiddelen en vergoedingen).

UTRECHT

Vanuit Agenda 22 is er een contract met de regiotaxi. Daarnaast wil men kijken of er alternatieven zijn bij de BoodschappenPlusbus of rijvrijwilligers. Echter heeft dit wel betrekking op mensen met een handicap, maar niet direct op sport.

HEERLEN

De gemeente Heerlen draagt (naar rato) financieel bij aan de provinciale vervoersregeling voor gehandicapten. Deze regeling is er omdat sporters met een beperking vaak meer vervoerskosten hebben om te sporten. Bijvoorbeeld in verband met aangepast vervoer of omdat men een grotere afstand moet overbruggen om deel te kunnen nemen aan wedstrijden, evenementen etc.

Conclusie thema vervoersregelingen

Zoals hierboven duidelijk wordt, zijn er bij weinig gemeenten vervoersregelingen ten behoeve van de gehandicaptensport in het beleid omschreven. De G4 gemeenten hebben dit over het algemeen nog wel, maar de overige gemeenten niet.

5. AANBOD

5.1. SPORT- EN BEWEEGSTIMULERINGSPROGRAMMA'S

Bij dit thema wordt gekeken naar de mogelijkheden, het aanbod, voor mensen met een beperking om te sporten binnen de betreffende gemeente. Het gaat erom wat de gemeente te bieden heeft aan activiteiten voor gehandicapte sporters binnen hun gemeente. Dit kan ook wat algemener omschreven zijn, zolang de gemeente het belang van activiteiten voor gehandicapten maar onderstreept.

ROTTERDAM

Bijzondere doelgroepen worden in de gemeente Rotterdam gestimuleerd (mindervaliden, ouderen, kinderen met ouders in achterstandsituaties), zodat de sportdeelname onder hen niet achterblijft. Dit gebeurt in relatie met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Ook in het uitvoeringsprogramma worden mindervaliden genoemd als een doelgroep die volgens de gemeente een extra sportieve impuls kan gebruiken. Hierbij wordt de koppeling gemaakt met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, met het oog op het vergroten van de zelfredzaamheid van burgers. De gemeente Rotterdam zet hierbij in op het omgaan met lichamelijke en geestelijke mogelijkheden en onmogelijkheden, het accepteren van autoriteit en het samen met anderen iets bewerkstelligen.

De eerstelijns gezondheidszorg laat jaarlijks 5000 mensen 'bewegen' op recept. Dit betreft echter ook doelgroepen zoals mensen met overgewicht. De verhoging van de sportparticipatie in gemeente Rotterdam is gericht op alle leeftijden, voor elke doelgroep, voor elke sport en op elk niveau. Extra aandacht gaat uit naar de jeugd, ouderen en mensen met een beperking (G-sport/vrijtijdsbesteding), omdat sportparticipatie onder deze groepen relatief laag is. Stimulering vindt plaats dankzij het aanbod aan sportprogrammering en het waar nodig versterken van sportvoorzieningen.

Met betrekking tot het aanbod subsidieert de gemeente Stichting Rotterdam Sportsupport om het Servicepunt Sport en Handicap voort te zetten. Samen met Rotterdam Sportsupport maakt SenR prestatieafspraken over het aantal mensen met een beperking dat wordt toegeleid naar sport. Daarnaast worden per jaar minimaal 300 mensen met een handicap intensief (individueel) begeleid. Het extra bereik over de periode 2011-2014 onder de doelgroep mensen met een handicap, als gevolg van de maatregelen in het UP sport, wordt geschat op 1.200.

DEN HAAG

De Actualisering op de Haagse sportnota "sport zonder hindernissen" voor mensen met een beperking geeft aan dat gedurende de looptijd van de nota de sportdeelname van mensen met een beperking met ruim 15% is gestegen naar 53%. Vanaf 2011 probeert Den Haag dit percentage gelijk te laten komen tot de gemiddelde Haagse sportdeelname van 59%. Door voldoende gemeentelijke aandacht en sterke gehandicaptenverenigingen (die groei-ambitie hebben en met een goed netwerk tussen gemeente en diverse sport- en gezondheidsorganisaties) hoopt men dit te bereiken.

De gemeente heeft hiervoor de overlegstructuur door visiegroep gehandicapten sport gecontinueerd en (gehandicapten) sportverenigingen intensief ondersteund via het bestaande gemeentelijke loket, om adequate oplossingen voor de vrijwilligersproblemen van deze organisaties te bieden.

Tevens zijn er een aantal projecten opgezet om te stimuleren dat een passend sportaanbod voor mensen met een beperking ontstaat. Bijvoorbeeld door het project 'sporten zonder mankeren' (voor mensen met een verstandelijke beperking) en twee projecten voor Hagenaars met motorische, auditieve of visuele beperkingen (via eenzelfde aanpak als 'Sporten zonder mankeren'). Daarnaast probeert de gemeente het 'COACH'-concept te leren aan organisaties van gehandicapten en mensen met chronische aandoeningen. De bedoeling is dat zij uiteindelijk zelf 'COACH' projecten opzetten.

Naast de projecten stimuleert en ondersteunt de gemeente nog vaste activiteiten bij sportaanbieders, waaronder de G-sport bij reguliere verenigingen. Gemeente Den Haag zet dan ook in op het mensen met een verstandelijke beperking zo veel mogelijk te laten doorstromen naar reguliere verenigingen.

In de sportnota Den Haag: "Op weg naar Olympisch niveau" zijn gerichte actiepunten voor mensen met een handicap opgenomen zoals: "Zo kan het ook" (sportstimulering voor verstandelijk gehandicapte cliënten van Steinmetz de Compaan), Coach Mee (sportservicepunt voor mensen met handicap), tien reguliere sportorganisaties met aangepaste activiteiten per doelgroep voor alle kwetsbare Haagse doelgroepen en het versterken van bestaande gehandicaptenverenigingen.

Verder heeft Den Haag de afgelopen jaren projecten toegepast die niet zozeer gericht waren op een grote procentuele toename in sportdeelname, maar meer op het betrekken van groepen die achterbleven. Ze willen mensen in elke levensfase boeien en binden door aan te sluiten op wensen, behoeften en capaciteiten (bijvoorbeeld geestelijke of lichamelijke beperkingen en chronische aandoeningen). Vanuit de verruimde WMO regeling is een vergoeding ingesteld voor de aanschaf van sporthulpmiddelen (anders dan een rolstoel).

Een succesvol project voor de gehandicapten sport is de naschoolse sport (basketbal), waarbij het aantal deelnemers jaarlijks groeit. Dit project is mogelijk gemaakt door een samenwerking tussen gemeente Den Haag, een gehandicaptenvereniging en een mytyschool. Daarnaast heeft Den Haag nog het actieplan Sportief Gezonde, die zich richt op de meest kwetsbare groepen en met de grootste gezondheidsproblemen. Gehandicapten vallen onder deze doelgroep, waar nog het meeste gezondheidswinst te halen valt.

Tot slot wil Den Haag de bestaande projecten zoals naschoolse sportprojecten voor gehandicapten, ondersteuning Kameleon en "Aangepast sporten, wat is dat?" continueren. Tevens wil men voor de reguliere sport, sporttechnisch kader die getraind is om te gaan met gehandicapten.

AMSTERDAM

Gemeente Amsterdam heeft in haar beleid staan dat er activiteiten zijn voor kinderen uit het speciaal onderwijs en volwassenen met een beperking. Daarnaast wil gemeente Amsterdam via het Olympisch Netwerk de Stichting Topsport Amsterdam ondersteunen. Dit geldt, naast topsporttalenten en topsporters met een NOC*NSF-status die in Amsterdam wonen en/of lid zijn van een Amsterdamse sportvereniging, ook voor topsporttalenten en topsporters met een beperking.

UTRECHT

Voor een doelgroep die niet specifiek op gehandicapten is gericht heeft Utrecht succesvolle sportstimuleringsprojecten opgezet en afgerond, zoals: Meedoen Alle Jeugd Door Sport, Buurt Onderwijs Sport (BOS), Sport in de Wijk en de SportU-pas. Wel probeert Utrecht groepen waarvan de sportdeelname achterblijft (waaronder mensen met een beperking) extra te stimuleren. Mede door bijvoorbeeld het aantal verenigingen met een sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking te laten toenemen van 23 naar 38. De Consulent Aangepast Sporten (CAS) moet ondersteuning bieden aan verenigingen, aangezien er vanaf 2012 geen gemeentelijk projectleider meer is en bij verenigingen (nog) geen geschikte trainers zijn specifiek voor de (O)GGZ –doelgroep.

De concrete acties (per jaar) in de gemeente Utrecht staan genoemd in het Uitvoeringsprogramma sport. Deze worden reeds genoemd in het hoofdstuk 'beleid' van dit document. De genoemde acties zijn specifiek gericht op gehandicapten sport. Meer globaal zet het uitvoeringsprogramma sport in op een optimale samenwerking en afstemming tussen de verschillende (sport)professionals in de wijk. Ook omdat er meer (sport)professionals in de wijk zijn, zoals de beweegmakelaar, de combinatiefunctionaris en de

verenigingsmanager. De positionering van beweegmakelaars ten opzichte van verenigingsondersteuning, verenigingsmanagers en combinatiefunctionarissen wordt in de PRINS notitie (Professionalisering IN de Sport) verder uitgezet.

In Agenda 22 is “gewoon meedoen in de samenleving” de bedoeling. Een aantal activiteiten zullen daarbij verdwijnen of aangepast worden en er zullen nieuwe activiteiten bijkomen. Vooral omdat de gemeente Utrecht met minder geld en lagere organisatiekosten de succesvolle aanpak voor sociaal kwetsbaren wil behouden en verder wil ontwikkelen.

Daarnaast wil Agenda 22 dat mensen met een beperking ook betrokken (kunnen) zijn bij vrijwilligerswerk en/of stage en dat zij hun vrije tijd prettig in kunnen vullen. Indien mogelijk doen zij dit met mensen zonder beperking of anders samen met mensen die ook een beperking hebben. Acties die bij dit doel horen zijn gericht op: een toegankelijk algemeen aanbod, informatievoorziening en attitude van personeel die past bij mensen met een (verstandelijke) beperking en Laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten (als het kan algemeen, en soms ook met lotgenoten). Daarnaast biedt de Vrijwilligerscentrale hulp bij toeleiding naar vrijwilligerswerk.

Utrecht wil haar Utrechters met een beperking voldoende mogelijkheden tot sporten te bieden. Zo wil Utrecht elk jaar minstens vijf sportevenementen of -dagen voor mensen met een beperking organiseren (in samenwerking met sportverenigingen) en wordt er gestreefd naar drie sportzorgtrajecten in samenwerking met sportbonden (in ieder geval de KNVB) en sportverenigingen (2012). Ook staat in Agenda 22 de wens om een label te ontwikkelen voor beweegaanbieders die kennis hebben over lichte chronische aandoeningen. In 2011 is het sportplan van de (O)GGz doelgroep voortgezet (waar periodiek overleg tussen de gemeente Utrecht en het Platform GGz een onderdeel van is).

Verder wil de gemeente Utrecht potentiële deelnemers (met een beperking) aan cursussen aanvullende informatie geven en waar mogelijk kennismakingslessen aanbieden. Fysieke en mentale toegankelijkheid moeten worden toegelicht aan instellingen die een subsidie hiervoor ontvangen van de gemeente (door middel van een leaflet). Workshop-markten moeten ook worden ingezet om mensen met een langdurig psychische beperking vrijblijvend kennis te laten maken. Het is de bedoeling dat welzijnsvoorzieningen en sportverenigingen in de buurt openstaan voor het faciliteren van eigen initiatieven van mensen met beperkingen. Ook zijn in samenwerking met de Boog, SBWU, en anderen méér sportactiviteiten voor de doelgroep (O)GGz gerealiseerd en zijn er drie sportloketten (ook in relatie tot de VSU).

Het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen van de gemeente Utrecht geeft aan dat, ondanks dat de laagdrempelige beweegactiviteiten zich niet specifiek richten op mensen met een aandoening of beperking, een groot percentage van de deelnemers aangeven wel Chronische aandoeningen te hebben (63%). Ook geeft het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen aan dat er inmiddels 32 verenigingen in Utrecht zijn met een specifiek aanbod voor mensen met een beperking (negen meer dan in 2010).

Vanaf augustus 2014 zal Stichting Harten voor Sport het netwerk “Utrecht Sport op Maat” gaan coördineren en onderhouden (inclusief maatschappelijke opvang). Dankzij beweegmakelaars en buurtsportcoaches zullen ze afhankelijk van de behoeften in een wijk, laagdrempelige beweegactiviteiten blijven opzetten en ondersteunen. De Stichting hoopt dat bewoners of sportverenigingen de activiteiten zelf opnemen en gaan organiseren. Samenwerking met de eerstelijnszorg en sociaal makelaars is hierbij belangrijk.

KERKRADE

Alle burgers van de gemeente Kerkrade worden meegenomen in het sportstimuleringsbeleid van de gemeente. Vanuit de nota “Impulsen voor de breedtesport” zijn er diverse projecten, activiteiten en diensten gerealiseerd. Hiervoor heeft de gemeente tussen 2001 en 2007 in totaal €467.393,00 euro van het ministerie van VWS ontvangen (ten behoeve van de breedtesport).

Wat betreft de sport voor mensen met een beperking streeft de gemeente Kerkrade zoveel mogelijk naar invoeging in reguliere verenigingen. Ook doet de gemeente Kerkrade in kader van het NASB mee met het project “Special Heroes”, gericht op het speciaal onderwijs. Andere interventies die zijn uitgevoerd om sport en bewegen bij de inwoners van Kerkrade onder de aandacht te brengen zijn: BOS-projecten, Combinatiefuncties en het eigen sportstimulerings- en gezondheidsbeleid.

HEERLEN

Gemeente Heerlen heeft niet direct beleid op gehandicaptensport. Wel geven zij aan dat Basissport Limburg zich richt op het ontwikkelen van sport- en beweegaanbod voor mensen met een verstandelijke en meervoudige handicap. Ook subsidieert en ondersteunt (middels inzet van een combinatiefunctionaris) de gemeente Heerlen sinds 2012 het project Special Heroes (inmiddels doen 3 van de 5 scholen voor speciaal onderwijs in Heerlen hieraan mee).

Het ontwikkelen van sportaanbod voor mensen met een beperking en het leggen van de verbinding tussen

sportverenigingen en zorgaanbieders wordt ook, door middel van de inzet van de combinatiefunctionaris, door de gemeente Heerlen ondersteunt. Als voorbeeld wordt een project die de doorstroom van cliënten met een fysieke beperking vanuit het Heerlense revalidatiecentrum Adelante naar Heerlens verenigingsleven moet bevorderen genoemd. Daarnaast vindt er een zelfde traject plaats in samenwerking met zorginstelling Radar (voor mensen met een verstandelijke beperking).

ENSCHEDÉ

De gemeente Enschede wil een (basis)sportinfrastructuur van voorzieningen en activiteiten. Men wil op deze manier mensen stimuleren tot actief sporten en sportief bewegen, met name de niet-sporters. Deze probeert men tevens te stimuleren via arrangementen en concepten gericht op kennismaking met sport- en bewegen. Thema's die de gemeente met name wil aanpakken zijn: gezondheid, sociale binding en vorming. Sportverenigingen worden daarbij tevens ondersteund door het SportServiceTeam en het Team Sportactivering.

Oss

In het WMO beleid zet de gemeente Oss in op initiatieven van bewoners in het algemeen) die mogelijk moeten worden gemaakt om daarnaast de zelforganisatie van bewoners te stimuleren. Ook is een doel van de gemeente Oss om iedereen(inclusief mensen met een beperking) als deelnemer en/of als vrijwilliger mee te laten doen in de "reguliere" verenigingen. Hiervoor is een overzicht nodig van ondersteuningsactiviteiten, die verenigingen tijdelijk of structureel nodig hebben om meedoen door mensen met een beperking mogelijk te maken. Het gaat hier bijvoorbeeld om groepsactiviteiten voor mensen met een beperking. Zodat zij "gewoon" mee kunnen doen als deelnemer aan activiteiten en als vrijwilliger in de wijk en het verenigingsleven. Gemeente Oss wil mensen met elkaar actief laten zijn en daarom de activiteiten overlaten aan bewoners en verenigingen. Ze zorgen ervoor dat het mogelijk is dat zij deze activiteiten zelf kunnen organiseren.

LOSSER

Gemeente Losser heeft niet zozeer beleid, maar geeft aan dat het gemeentelijk zwembad diverse activiteiten organiseert voor mindervalide groepen.

RUCPHEN

In het beleid van gemeente Rucphen staat dat de beschikbare sportprojecten, regelingen en initiatieven voor iedere inwoner van Rucphen zichtbaar, bereikbaar en toegankelijk moet zijn. Ook zet de gemeente Rucphen combinatiefunctionarissen en diverse sportevenementen in, alleen wordt in het beleid hierbij niet rechtstreeks de koppeling gemaakt met gehandicaptensport.

In de rapportage "fysieke toegankelijkheid en haalbaarheid van sport in de gemeente Rucphen" wordt vooral ingegaan op het toegankelijk zijn van de gemeentelijke sportaccommodaties, met eigen faciliteiten, voor mensen met een beperking. Vanuit het coalitieprogramma 2006-2010 onderstreept de rapportage het belang van meer mogelijkheden voor kwetsbare groepen om te participeren in de samenleving door actieve sportbeoefening en recreatie. Echter zit er wel een (fysieke) grens aan (bepaalde) sporten of deze toegankelijk is voor mensen met een beperking.

Door subsidies wil de gemeente de sport voor iedereen zoveel mogelijk toegankelijk maken. In het geval van mensen met een beperking is dit bijvoorbeeld door het aanwijzen van specifieke verenigingen, specifieke sporten, een maximale investeringsbijdrage per vereniging per jaar, het aantal sporters met een beperking, etc. Ook noemt de gemeente in de rapportage de mogelijkheid om dit regionaal aan te pakken, zodat er een groter aanbod aan sporten kan worden aangeboden.

Volgens de rapportage heeft slechts een klein aantal sportaanbieders een specifiek aanbod voor mensen met een beperking en richt deze zich eigenlijk alleen op mensen met een lichamelijke beperking. Het geringe aanbod komt met name door gebrek aan gekwalificeerd kader en door het ontbreken van de juiste faciliteiten. Bij de verenigingen waar mensen met lichamelijke beperking wel terecht kunnen maken ze integraal deel uit van de vereniging.

STADSKANAAL

Gemeente Stadskanaal wil de sportdeelname van groepen activeren die achterblijven ten opzichte van andere groepen. In het beleid wordt genoemd dat de gemeente vooral ouderen en jeugd aanzet tot meer bewegen. Door het Sport- en beweegteam(in kader van de regeling combinatiefunctionaris) worden er wekelijks activiteiten georganiseerd voor een algemene doelgroep. De regeling Combinatiefunctionarissen/Buurtsportcoaches wordt in de gemeente Stadskanaal mede gefinancierd uit het sportbudget(in 2013 is dit 10% van €266.000) en wordt uitgevoerd door de stichting Welstad. Tevens worden

uit het sportbudget een aantal projecten uitgevoerd die betrekking hebben op het gezondheidsbeleid. Concrete sportstimuleringsprojecten in de gemeente Stadskanaal zijn onder andere: BSI 2001-2006, BOS 2007-2010, NASB 2009-2013, Combinatiefuncties 2011-... en Sportimpuls: Sportdorp Musselkanaal en Beweegkuur 2012-2014. Daarnaast wil het rijk de impulsregeling (Impuls Brede Scholen Sport en Cultuur) uitbreiden naar alle leeftijdsgroepen en de combinatie leggen met onder andere gezondheidszorg & sport en bewegen in de buurt.

De bedoeling van de buurtsportcoach is dat deze doelgroepen (waaronder inwoners met een verstandelijke beperking) verbindt met een bestaand of te ontwikkelen sport- en beweegaanbod. Hiervoor is de buurtsportcoach ook afhankelijk van de samenwerking met professionals uit de gezondheidszorg en welzijnsorganisaties. Het is de bedoeling dat mensen vanuit huis opgehaald worden om te gaan bewegen. Waarbij buurtbewoners worden gestimuleerd om als "maatjes" de beweeggroepen over te nemen. Ook wordt gekeken of het mogelijk is om doelgroepen te plaatsen bij sportverenigingen en wat hiervoor nodig is. Verder is er vanuit het uitvoeringsplan 'combinatiefuncties' extra aandacht voor inactieve kinderen en wordt er ingezet op 0,12 fte voor de combinatiefunctionaris. Deze combinatiefunctionaris dient een sportaanbod voor kinderen uit het speciaal onderwijs te verzorgen onder en na schooltijd. Bijvoorbeeld door ze te begeleiden naar de sportvereniging of naar aangepast sporten. Binnen het reguliere aanbod van het speciaal onderwijs wordt door een werkgroep samen met vertegenwoordigers van verschillende scholen een programma samengesteld voor kinderen met een speciale behoefte. Daarnaast zorgt de combinatiefunctionaris nog voor een activiteitenkalender met activiteiten per wijk (voor jongeren in het algemeen).

DUIVEN

De regionale sportagenda geeft aan dat alle elf gemeente die hieraan meedoen zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband 'Uniek Sporten'. Uniek sporten heeft hierbij overzicht en de regie over een beweegaanbod (afgestemd op de vraag van de doelgroep) voor mensen met een beperking. Deze moeten binnen een straal van 10 kilometer gebruik kunnen maken van een kwalitatief en kwantitatief sportaanbod. Voorbeelden van initiatieven in de regio zijn bijvoorbeeld het X-Voetbal (voor kinderen met gedragsproblemen) en diverse evenementen om mensen met en zonder beperking kennis te laten maken met aangepast sporten. Voor cluster 4 scholen in Gelderland wordt het project "Special Heroes" ingezet om kinderen met ernstige gedragsproblemen en/of autisme te laten kennismaken met verschillende sporten en verenigingen. Waardoor zij mogelijk zelf gaan sporten bij een vereniging.

DOESBURG

Ook Doesburg is één van de gemeente die aangesloten is bij het samenwerkingsverband 'Uniek Sporten'. Deze zorgen voor overzicht en de regie over een beweegaanbod (afgestemd op de vraag van de doelgroep) voor mensen met een beperking. Deze doelgroep moet gebruik kunnen maken van kwalitatief en kwantitatief sportaanbod binnen een straal van 10 kilometer. In Renkum is bijvoorbeeld het X-Voetbal (voor kinderen met gedragsproblemen) gestart. Ook zijn er diverse evenementen om mensen met en zonder beperking kennis te laten maken met aangepast sporten en wordt het project "Special Heroes" ingezet op cluster 4 scholen. Dit project moet kinderen met ernstige gedragsproblemen en/of autisme aanzetten tot zelf sporten bij een vereniging. Door middel van ze te laten kennismaken met verschillende sporten en verenigingen.

SCHOONHOVEN

Gemeente Schoonhoven heeft in haar nota lokaal gezondheidsbeleid opgenomen dat activiteiten zich richten op alle inwoners. Sommige activiteiten zullen specifiek worden ingezet voor een bepaalde doelgroep.

Conclusie thema sport- en beweegstimuleringsprogramma's

Hoewel er in het beleid niet specifiek ingegaan wordt op het aanbod voor gehandicapte sporters, hebben alle gemeente wel een dergelijk aanbod. Veelal proberen gemeenten (de G4, grote en middelgrote) gehandicapten die willen sporten, zoveel mogelijk te laten participeren binnen de reguliere sportvereniging. Kleine gemeenten organiseren daarnaast het sportaanbod voor gehandicapten vaak via externe organisaties of samenwerkingsverbanden.

5.2. PROFESSIONALS

Gelet wordt op de inzet van professionals bij het organiseren en begeleiden van sportactiviteiten voor mensen met een handicap. Hierbij kan gedacht worden aan de inzet van zowel sportbuurtcoaches, combinatiefunctionarissen, als andersoortige professionals binnen de sportsector.

AMSTERDAM

In het primair onderwijs, voortgezet onderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs, welzijn en jeugdzorg worden buurtsportcoaches ingezet bij sportstimuleringstrajecten. Ook worden buurtsportcoaches geschoold en worden ze ingezet bij leefstijlinterventies gericht op bewegen voor ouderen en aangepast sporten.

Naast de inzet van buurtsportcoaches wordt in het beleid van Amsterdam benoemd dat scholen en sportverenigingen tevreden zijn met de combinatiefunctionarissen.

UTRECHT

Gemeente Utrecht heeft in de sportnota vermeld dat er beweegmakelaars in de wijken zijn. Ook wil men verenigingen professionaliseren door verenigingsondersteuning, verenigingsmanagers en combinatiefunctionarissen op elkaar af te stemmen. Daarnaast moet er door een verandering in het welzijnswerk(2013), een optimale verhouding zijn tussen diverse (sport) professionals in de wijk. Bijvoorbeeld tussen de beweegmakelaar, de combinatiefunctionaris en de verenigingsmanager. Deze afstemming heeft overigens ook betrekking op de PRINS notitie van 2012(Professionalisering IN de Sport).

Op basis van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen is er vanaf 2011 een Consulent Aangepast Sporten(CAS) in dienst bij de Vereniging Sport Utrecht (VSU) (eindigt in 2014). Deze CAS wordt gefinancierd vanuit het NASB en richt zich op het stimuleren en ondersteunen van sportverenigingen(met aangepast sportaanbod voor mensen met een beperking) om trainers voor de (O)GGZ doelgroep op te leiden. Ook wil de CAS meer mensen toe leiden naar het sportaanbod(vanuit de samenwerking met MEE). Overigens is de functie van de MEE sportconsulent (in 2013) de buurtsportcoach geworden. Deze zijn nog wel in dienst bij organisaties als MEE Utrecht en Gooi & Vecht (mensen met een beperking), waardoor MEE wel het loket blijft voor individuen met een sportvraag. Verenigingen kunnen met vragen over aangepast sporten terecht bij de VSU, waarbij de gehele coördinatie in handen is van Harten voor Sport (vanaf augustus 2014 verantwoordelijk voor de coördinatie en het onderhouden van het netwerk 'Utrecht Sport op Maat' inclusief maatschappelijke opvang).

De beweegmakelaars en buurtsportcoaches blijven laagdrempelige beweegactiviteiten opzetten en ondersteunen in de wijk. Waarbij het doel is dat de bewoners uiteindelijk de activiteit zelf gaan organiseren of dat een sportvereniging het aanbod uitbreidt (in samenwerking met eerstelijnszorg).

G4 gemeenten

Heerlen

Hoewel de gemeente Heerlen geen beleid heeft op gebied van gehandicaptensport, subsidieert en ondersteunt de gemeente sinds 2012 de uitvoering van het project Special Heroes. Dit doen ze middels de inzet van een combinatiefunctionaris(3 van de 5 scholen voor speciaal onderwijs in Heerlen doen hier inmiddels aan mee). Daarnaast ondersteunt de combinatiefunctionaris sportverenigingen bij het ontwikkelen van sportaanbod met een beperking en legt hierbij verbinding tussen de sportvereniging en zorgaanbieders. Concrete voorbeelden van de inzet van de combinatiefunctionaris zijn: Een project om een doorstroom van cliënten met een fysieke beperking van het Heerlense revalidatiecentrum Adelante naar Heerlens verenigingsleven te stimuleren en begeleiden. Tevens is er een soortgelijk samenwerkingstraject met zorginstelling Radar (voor mensen met een verstandelijke beperking).

ENSCHEDÉ

Door de gemeente Enschede wordt ingezet op een team beweegmanagement. Deze bestaat uit een consulent sport & bewegen, een vakleerkracht bewegingsonderwijs, een vertegenwoordiger van de school, een vertegenwoordiger van de vitale sportverenigingen en eventueel vertegenwoordigers van andere participanten.

Grote gemeenten

RUCPHEN

De gemeente Rucphen zet een combinatiefunctionaris in, waarbij de doelgroep vooral kinderen in het algemeen is. In het beleid wordt hierbij niet specifiek ingezet op gehandicapten (kinderen).

Middelgrote gemeenten

STADSKANAAL

In de gemeente Stadskanaal worden er door het Sport- en beweegteam (regeling combinatiefunctionaris) wekelijks activiteiten georganiseerd. De regeling combinatiefunctionarissen/buurtsportcoaches wordt (mede) gefinancierd uit het sportbudget (10% van de totale regeling van €266.000). De uitvoering van de regeling is in handen gesteld van de stichting Welstad. Voor de combinatiefunctionarissen is sinds 2011 4,7 fte beschikbaar. Volgens het uitvoeringsplan combinatiefuncties 2013-2016 moet de combinatiefunctionaris kinderen uit het speciaal onderwijs begeleiden naar de sportvereniging en/of aangepast sporten. Ook verzorgt de combinatiefunctionaris onder en na schooltijd een (speciaal) sportaanbod voor deze doelgroep en besteed hij/zij extra aandacht voor inactieve kinderen in het algemeen. Door een activiteitenkalender, die door de coordinator combinatiefunctionarissen wordt samengesteld, worden de naschoolse activiteiten afgestemd op het jeugd- en jongerenwerk vanuit de wijk.

Daarnaast maakt gemeente Stadskanaal gebruik van een buurtsportcoach. Zijn taak is om mensen met een verstandelijke beperking aan te zetten tot sport en bewegen. Door bijvoorbeeld een loop/fietsgroep te starten in wijken waar ook de doelgroep in woonvormen woont, kan de buurtsportcoach de mensen thuis "ophalen". Tevens mogen buurtbewoners meedoen met de activiteiten, waarbij het de bedoeling is dat zij als "maatjes" de beweeggroepen overnemen. Waar mogelijk worden mensen met een verstandelijke beperking geplaatst bij een reguliere sportvereniging.

Overige activiteiten van de buurtsportcoach zijn onder andere het coachen en begeleiden (individueel of in een groep), het inventariseren en creëren van het gewenste sportaanbod (in samenwerking met sportverenigingen) en het ondersteunen van kader van sportverenigingen.

Voor de buurtsportcoach is 0,23 fte beschikbaar voor deze activiteiten. In totaal bedraagt de beschikbare inzet van de buurtsportcoach 1,88 fte, waarbij de helft hiervan gefinancierd wordt vanuit het rijk.

Conclusie thema professionals

In diverse vormen (buurtsportcoach, beweegmakelaar, Consulent Aangepast Sporten, combinatiefunctionaris) worden professionals ingezet binnen gemeenten. Deze professionals richten zich vooral op sport voor de doelgroepen kinderen(onderwijs) en (O)GGZ(zorg). Tevens worden professionals ingezet bij buurtwerk. Hoewel kleine gemeente door het ontbreken van beleid achterblijven binnen dit thema, wordt binnen de andere groepen gemeenten hier redelijk gelijk op ingezet.

6. BEELDVORMING & COMMUNICATIE

6.1. (TOPSPORT) EVENEMENTEN

Hier gaat het om de in het beleid genoemde (top)sportevenementen voor mensen met een handicap binnen de gemeente. Ook wordt gekeken hoe deze evenementen mogelijk worden ingezet ten behoeve van beeldvorming of imago van de gehandicaptensport.

ROTTERDAM

Het sportbeleid van de gemeente Rotterdam is gebaseerd op de ambitie om de Olympische- en Paralympische Spelen te organiseren. Daarnaast worden diverse sportevenementen gebruikt als sportpromotie om de sportparticipatie te verhogen. Ingezet wordt op schoolprogramma's, clinics en side-events. In het beleid worden als evenementen veel WK's en EK's genoemd. Een evenement op gebied van gehandicaptensport wordt niet genoemd.

DEN HAAG

Gemeente Den Haag zet met haar sportbeleid in op de Olympische- en Paralympische Spelen in 2028. Ze willen nationaal en internationaal op de kaart komen als sportieve, leefbare en aantrekkelijke internationale stad van vrede en recht met spraakmakende sportevenementen. Voor inactieve jeugd en senioren, mensen met een handicap en Hagenaars van een niet-westerse afkomst zijn diverse sportieve projecten gehouden. Den Haag noemt onder andere een aantal de belangrijke succesfactoren hierbij, in de vorm van het leveren van maatwerk, laagdrempelige kennismakingsactiviteiten, een goede PR-campagne en ondersteuning van de aanbieders. Er worden niet zozeer (grote)evenementen genoemd met betrekking tot de gehandicaptensport. Wel is het de bedoeling dat de (algemene groep) mensen in Den Haag precies weten welke sportmogelijkheden er voor hen in de stad zijn en wat er plaatsvindt op het gebied van top- en

breedtesportevenementen.

AMSTERDAM

Gemeente Amsterdam erkent in haar beleid het belang van evenementen op economisch gebied en op gebied van citymarketing. Ze willen daarnaast voor topsporters met een beperking een podium bieden om in Amsterdam te presteren. Daarom zetten ze zich in om een aantal sportevenementen in paralympische takken van sport naar Amsterdam te halen. In 2014 zal naast het WK roeien daarom ook het WK aangepast roeien plaatsvinden. Ook staat het Invacare Wheelchair Tennis Masters Doubles(WK rolstoeltennis) gepland. De Stichting Topsport Amsterdam moet bonden en verenigingen helpen aan meer bekendheid voor alle topsportevenementen en andere interessante wedstrijden en toernooien op topamateurniveau. Stichting Topsport Amsterdam heeft een eigen businessclub en bovendien een marketingplan opgesteld om meer bedrijven te interesseren voor topsportevenementen.

Aan minimaal vier grote topsportevenementen wordt per jaar een side event gekoppeld voor jeugd, kinderen uit het speciaal onderwijs en sporters met een beperking. Daarnaast faciliteert het CTO Amsterdam in 2016 acht bonden en twee fulltime paralympische programma's.

Tenslotte sluit Amsterdam zich aan bij de wens van Nederland om in 2028 de Olympische- en Paralympische Zomerspelen te organiseren.

UTRECHT

Het streven volgens de sportnota is om met sport in de volle breedte heel Nederland naar Olympisch niveau te brengen. Met als gewenst resultaat de organisatie van de Olympische- en Paralympische Spelen.

Voor mensen met een beperking is aandacht besteed in de vorm door het benoemen van één of twee side events die aansluiten op de EYOF(2013). Bovendien dienen alle grote sportevenementen in Utrecht rekening te houden met bezoekers met een beperking. Zo is op advies van een toegankelijkheidsadviseur van Cliëntenbelang, de Giro op onderdelen toegankelijk gemaakt en is er voor rolstoelgebruikers een apart vak gekomen.

In het uitvoeringsprogramma sport staat dat er in 2013 één of twee sportevenementen zijn voor mensen met een beperking in het kader van de EYOF, als side events. Ook wordt hierin op gebied van topsport het parazwemmen benoemd.

Andere georganiseerde evenementen voor mensen met een beperking zijn onder andere: het G-Challenge voetbaltoernooi, 2011, 2012 & 2013 (jaarlijks ongeveer 220 kinderen & volwassenen met een beperking); Special Heroes Day 2011 & 2012 (jaarlijks 320 jongeren uit het speciaal onderwijs); G-Spelen/Special Olympics 2012 & 2013 (jaarlijks ongeveer 450 kinderen & volwassenen met een verstandelijke beperking); De week van het aangepast sporten is georganiseerd samen met (later) de maand van het aangepast sporten (met een 'sportdoedag' met maar liefst 120 sporters); Het project 'Londen Times' (een ervarings- en stimuleringsreis voor 6 sporters met een top- en/of breedtesport ambitie binnen het aangepast sporten naar de Paralympics in Londen); Daarnaast zijn nog 23 sportevenementen voor mensen met een beperking door de gemeente financieel ondersteunt.

Het resultaat van de Londen Times is onder meer dat alle sporters nog steeds als rolmodel worden ingezet. Sommige van hen zullen deze ervaring meenemen naar de OS 2016 in Rio de Janeiro. In 2013 is ook als side-event van het EYOF het Para Youth Festival georganiseerd (opkomst was 80 kinderen met een beperking uit Nederland, Slovenië, Duitsland en Engeland in de disciplines: zitvolleybal, rolstoelbasketbal en handbiken). In 2015 wordt dit Para Youth Festival (PYF) vervolgd, waarbij wordt aangesloten bij het activatieprogramma van De Grand Départ Utrecht 2015 in het kader van de Tour de France.

HEERLEN

Er is op gebied van gehandicaptensport niet zozeer beleid in de gemeente Heerlen. Wel ondersteunen ze middels een financiële bijdrage (naar rato) de provinciale vervoersregeling voor gehandicapten. Deze is bedoeld voor bijvoorbeeld aangepast vervoer of omdat ze een grotere afstand moeten overbruggen om deel te kunnen nemen aan wedstrijden en evenementen.

ENSCHEDA

Topsport moet volgens het sportbeleid van de gemeente Enschede als inspiratiebron gelden. Daarom wil men (ex)topsporters meer betrokken worden bij sportstimuleringsactiviteiten. Ook wil de gemeenten eenmalige topsportevenementen, zoals WK's, EK's, NK's en interlands, ondersteunen. Voorwaarde hierbij is wel dat het evenement gekoppeld is aan een nevenprogramma.

RUCPHEN

In het beleid van de gemeente Rucphen streeft de gemeente Rucphen ernaar om door organisatie van lokale, regionale, provinciale en nationale evenementen en kampioenschappen de gemeente op de kaart te zetten als sportieve gemeente. Dit is volgens de gemeente Rucphen in lijn met de ambities uit het Olympisch Plan 2028

STADSKANAAL

In de actualisatie van de sportnota staat dat er in de periode 2006-2013 een groot aantal sportevenementen voor mindervaliden zijn georganiseerd. Zo wordt bijvoorbeeld jaarlijks de Nelli Cooman Games (400 deelnemers, 200 bezoekers) georganiseerd en is in 2012 het WK voor gehandicapten (Disability Games, 750 sporters en 1500 bezoekers) georganiseerd. Voor 2015 wordt een dergelijk groot evenement overwogen. Deze grote evenementen worden (mede) mogelijk gemaakt door de sportaccommodaties (hierbij wordt de gerenoveerde en uitgebreide atletiekbaan genoemd) en de samenwerking met Pagedal. Voor de Nelli Cooman Games is in 2013 een waarderingssubsidie beschikbaar gesteld van €13.150. De Disability Games is daarentegen niet gesubsidieerd. Wel is de gemeente blij met alle georganiseerde evenementen, omdat deze een positieve bijdrage leveren aan het sportimago van de gemeente.

DUIVEN

Het document van de regionale sportagenda zet niet zozeer in op evenementen voor de gehandicaptensport. Wel noemt de sportagenda het organiseren van side-events (voor algemene doelgroep) als er in de regio Arnhem topsportevenementen plaatsvinden. Hiermee willen ze Gelderlanders stimuleren tot sportdeelname

DOESBURG

Evenals bij Duiven wordt er in de Regionale nota niet direct ingegaan op evenementen ten behoeve van de gehandicaptensport. Voor de doelgroep Gelderlanders in het algemeen worden bij organisatie van topsportevenementen wel side-events georganiseerd. Om de Gelderlanders zo te stimuleren tot sportdeelname.

Conclusie thema (topsport)evenementen

(Top)sportevenementen worden vooral ingezet als promotiemiddel voor de gemeente. De G4 gemeenten richten hun beleidsplannen nog nadrukkelijk op de ambitie om de Olympische spelen in 2028 naar Nederland te halen. De Paralympische spelen wordt hier ook bij genoemd, alleen in de meeste gevallen minder nadrukkelijk. Inmiddels is duidelijk dat de Olympische spelen in 2028 niet in Nederland zullen plaatsvinden, waardoor deze gemeenten zich op andere (sport) zaken zullen concentreren. De overige gemeenten (zowel grote, middelgrote als kleine) zetten vooral in op (eenmalige) evenementen voor gehandicapten, of side-events en nevenprogramma's bij topsportevenementen (voor de reguliere sport).

6.2. INFORMATIEVOORZIENING

In dit thema gaat het om de wijze van informeren over gehandicaptensport en welke middelen hiervoor worden ingezet. Dit is belangrijk voor de deelname van gehandicapten aan sport, zodat zij bijvoorbeeld weten waar ze terecht kunnen en of de sport voor hen toegankelijk is.

ROTTERDAM

Gemeente Rotterdam ondersteund met subsidie de Stichting Rotterdam Sportsupport, waarvan het sportservicepunt Sport en Handicap een onderdeel is. Stichting Rotterdam Sportsupport (www.rotterdamssportsupport.nl) moet Rotterdamse sportclubs ondersteunen en vitaliseren. Het servicepunt richt zich op het bijeenbrengen van vraag en aanbod op gebied van sport voor mensen met een handicap, het adviseren van sporters met een beperking en de deskundigheid van sporttrainers verbeteren op gebied van mensen met een handicap. De gemeente Rotterdam wil hiermee de sportparticipatie van mensen met een beperking vergroten. Over het aantal mensen met een beperking dat richting de sport wordt geleid maakt de Stichting Rotterdam Sportsupport afspraken met SenR (minimaal 300 mensen intensief (individueel) begeleid en 10.000 potentiële sporters wordt bereikt met informatie over sporten met een handicap). Daarnaast heeft de stichting samen met

Pameijer een Feelgoodvereniging opgericht, bestemd voor jongeren met een licht verstandelijke beperking. In 2010 is een schoolsportvereniging opgericht in het speciaal onderwijs, vanaf 2011 is het de bedoeling dat er meer volgen. Ook is de bedoeling om sportverenigingen te stimuleren tot het opzetten van een G-afdeling. Voor de algemenere doelgroepen zet gemeente Rotterdam in op gerichte communicatie. Voor jongeren zal dit vooral via sociale media zijn. Verder is de communicatie gericht op bewustwording en gedragsverandering, daarom kan programmacommunicatie niet zonder projectcommunicatie en andersom.

DEN HAAG

In de gemeente Den Haag is er een helpdesk verenigingsondersteuning met een specifieke aandacht voor (g)sportverenigingen. Verder wil de gemeente de informatie en beeldvorming van gehandicaptensport onder andere verbeteren door een publiciteitsplan, het voorlichtingsproject “Aangepast sporten, wat is dat?”(groep 7 & 8) en PR-campagne “Samen bewegen, gewoon doen”. Bij de PR-campagne is daarbij gebruik gemaakt van folders, website, activiteiten met bijeenkomsten en estafettelopers. Waarin sporters met een beperking lotgenoten mee moesten nemen naar hun sport.

Aangezien het verbeteren van de informatievoorziening de hoogste prioriteit heeft, wil de gemeente ook de toegankelijkheid van sportaccommodaties in kaart brengen en communiceren(via gemeentelijke website). In de eerste plaats ook omdat uit een meting bij het project “Aangepast Sporten, wat is dat?” naar voren kwam dat kinderen vrij positief denken over mensen met beperkingen en hun sportmogelijkheden. Echter wordt de kennis over aangepast sporten en de sportmogelijkheden voor mensen met een beperking beter.

In 2005 is een PR-plan geïmplementeerd om de doelgroep te informeren en te enthousiasmeren. Zo werd er onder andere een workshop met 25 lokale en landelijke (gehandicapten) (sport)organisaties en individuele ervaringsdeskundigen georganiseerd. Hierbij was het discussiepunt met welke boodschap (inactieve)Hagenaars met een beperking benaderd zouden moeten worden om ze aan te zetten tot sport. Mede uit deze workshop kwamen de meest effectieve communicatiemiddelen hierbij naar voren(stimulering door vrienden, kennissen oftewel de sociale omgeving; internet; traditionele media).

Vervolgens is de campagne ‘Samen bewegen, gewoon doen’ opgezet en uitgevoerd. Hierbij is een digitaal loket ontwikkeld(www.denhaagenhandicap.nl), zijn er folders uitgebracht, is zeezeiler Thierry Schmitter aangesteld als gezicht van de campagne(2006) en werd er maandelijks een estafetteeloper gekozen. Deze moest proberen lotgenoten te enthousiasmeren door ze mee te nemen naar sportactiviteiten.

Als concrete actiepunten worden in de actualisatie van sportnota “sport zonder hindernissen” het optimaliseren van de informatie op internet (denhaag en handicap& gemeentelijke sportsite, residentienet) en in folders genoemd. Daarnaast moet de interactie met gehandicapten(organisaties) worden vergroot door de digitale mogelijkheden en zal de netwerkstructuur tussen gemeente en diverse gehandicapten- en (g)sportorganisaties verder worden verstevigd. Het project “Aangepast sporten, wat is dat?” wordt tevens gecontinueerd, met als doel 25 scholen per jaar bereiken. In de algemene sportnota van Den Haag staat overigens nog een sportservicepunt voor mensen met een handicap vermeld(Coach mee).

AMSTERDAM

De gemeente Amsterdam wil topsporters met een beperking een podium bieden door diverse evenementen naar Amsterdam te halen. Dit tevens in kader van citymarketing, waarbij de topsportevenementen(algemene doelgroep) ook een inspirerende rol moeten hebben. Voor de bekendheid van deze topsportevenementen wordt samengewerkt tussen Stichting Topsport Amsterdam, Amsterdam Marketing en de desbetreffende sportbonden.

De Stichting Topsport Amsterdam heeft een marketingplan om meer bedrijven te interesseren voor topsportevenementen. Daarnaast hoopt de gemeente de Amsterdammers te bereiken met promotiemiddelen en mensen buiten Amsterdam via de landelijke media.

Het WMO beleidsplan van de gemeente Amsterdam zet vooral in op de informatie over kwaliteit en aanbod van zorg en ondersteuning. Deze moet goed toegankelijk zijn via bijvoorbeeld vraaggerichte (digitale)informatievoorziening. Waarbij het onder andere gaat over sportmogelijkheden.

UTRECHT

Voor Utrechters met een beperking heeft de gemeente Utrecht het sportloket “Sport op Maat” in het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen Utrecht staan. De consultants van het sportloket geven adviezen, zetten begeleidingstrajecten op en geven op diverse plekken voorlichting(ook in bijvoorbeeld ziekenhuizen).

Overige informatievoorziening voor inwoners met een beperking in de gemeente Utrecht staat in Agenda 22. Hierbij gaat het niet specifiek om gehandicaptensport, maar meer voor Utrechters met een beperking in het algemeen. Zo moet de informatievoorziening en attitude van personeel passen bij mensen met een (verstandelijke) beperking en wordt ingezet op laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten(als het kan algemeen, en soms ook met lotgenoten).

Om het provinciale sportaanbod voor mensen met een beperking in kaart te hebben wil de gemeente Utrecht

samen met MEE, de Vereniging Sport Utrecht, Sportservice Midden Nederland en Sport- en fitnesscentrum De Hoogstraat één makkelijk te vinden zoekmachine (2012). Ook is op www.jong030.nl een kalender met activiteiten te vinden voor jongeren met een beperking.

Gemeente Utrecht schrijft daarbij dat aanbieders van cursussen op gebied van cultuur en sport duidelijke informatie moeten geven (met telefoonnummer), aangezien mensen met een langdurig psychische beperking graag willen weten waar ze aan beginnen als ze een cursus gaan volgen. Voor mensen met een verstandelijke handicap is dit vooral om voor zichzelf te bepalen welke activiteit of cursus bij hun past (wat ze leuk vinden en/of goed in zijn). Mensen met een lichamelijke beperking willen bovendien de toegankelijkheid weten. Om de deelname van deze doelgroepen te bevorderen zou moeten worden ingezet op het beschikbaar stellen van aanvullende informatie en waar mogelijk een kennismakingsles worden aangeboden. Daarnaast zou voor instellingen die de cursussen aanbieden en daarvoor gesubsidieerd worden door de gemeente een leaflet met betrekking tot fysieke- en mentale toegankelijkheid moeten komen.

HEERLEN

Gemeente Heerlen geeft aan diverse sites te hebben voor de diverse subsidies die men verstrekt op gebied van gehandicaptensport. Enkele van deze websites zijn:

subsidiering sportverenigingen met gehandicapten leden:

<http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/actueel/Heerlen/253949.html>

Vervoersregeling gehandicapte sporters: <http://hvds.nl/vervoersregeling-gehandicapte-sporters/>

Subsidiering activiteiten Basissport Limburg: <http://www.basissport-limburg.nl/>

ENSCHEDÉ

Het SportServiceTeam werkt volgens de sportnota van gemeente Enschede als “sportloket”.

OSS

Vanuit het WMO beleid wil de gemeente Oss communicatie over de veranderingen binnen de WMO (met betrekking tot bijvoorbeeld “de kanteling”). Dit willen ze samen uitvoerende organisaties doen. Het gaat hierbij wel om puur de WMO, niet zozeer op gebied van gehandicaptensport. Wat meer specifiek is het overzicht van ondersteuningsactiviteiten, die verenigingen nodig hebben om mensen met een beperking mee te kunnen laten doen, zoals omschreven in het WMO beleid.

RUCPHEN

Vanuit de rapportage fysieke toegankelijkheid en haalbaarheid van sport in de gemeente Rucphen wordt ingezet op inspanningen op het gebied van onder andere informatieverstrekking en bewustwording.

STADSKANAAL

In het uitvoeringsplan combinatiefuncties wordt ligt de nadruk op social media en een website met sportaanbod voor het Voortgezet onderwijs. Één van de taken van de combinatiefunctionaris is daarbij de communicatie over de activiteitenladders, website, sociale media. De activiteitenkalender is een middel om de naschoolse activiteiten vanuit school, de wijk en het jeugd- en jongerenwerk op elkaar af te stemmen.

SCHOONHOVEN

De nota lokaal gezondheidsbeleid zet in op een goede communicatie en samenwerking op regionaal niveau, binnen de gemeentelijke afdelingen en met alle betrokken partners. Zodat inwoners bewust worden op gebied van het gemeentelijk gezondheidsbeleid. Middelen die daarbij worden ingezet zijn huis-aan-huisbladen, de gemeentegids, folders, internet en het vervullen van een loket functie. Daarnaast is er communicatie met organisaties in de zorg en overleg met gebruikers van het zorgaanbod. Het beleid omtrent informatie is dus met name gericht op de zorg.

Conclusie thema informatievoorziening

Per gemeenten verschilt nogal hoe zij de informatie over gehandicaptensport regelen. Voor alle gemeenten geldt dat er veel wordt ingezet op een sportservicepunt of een ander loket, waar gehandicapten terecht kunnen voor informatie over sporten. Daarnaast hebben deze loketten vaak ook een website waar informatie over gehandicaptensport te vinden is. De inzet van promotie is hiermee voor alle groepen gemeenten redelijk gelijk.

7. NETWERKVORMING

7.1. SAMENWERKINGSPARTNERS

Bij dit thema wordt gelet op de samenwerking van de gemeente met andere organisaties op gebied van gehandicaptensport. Hierbij worden alleen de organisaties genoemd die in het beleid beschreven zijn.

ROTTERDAM

Gemeente Rotterdam werkt samen met vele nieuwe en bestaande partners op allerlei gebieden. De genoemde partners het beleid zijn: onderwijs, partners Wet Maatschappelijke Ondersteuning, gemeentelijke diensten, sportverenigingen, deelgemeenten, andere overheden, bedrijven, gezondheidssector, wooncorporaties, welzijnssector Breedtesport en sportontwikkeling(sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, NOC*NSF, onderwijs), sportbonden, bedrijven, sporters, gemeentelijke marketingorganisaties, onderzoeksinstituten, andere steden, NOC*NSF en sportaanbieders als Cruif Courts en de Richard Krajicek Foundation. Bijgaand bij het uitvoeringsprogramma sport heeft de gemeente een maatregelenmatrix. Hierin wordt beschreven welke partijen precies betrokken zijn bij het uitvoeringsprogramma. Voor diverse taken wordt de dienst SenR ingezet, een aantal van deze taken zijn terug te vinden in andere hoofdstukken. Daarnaast wordt Rotterdam Sportsupport ingezet om actief beleid te voeren om Rotterdamse sportclubs te ondersteunen en vitaliseren. Op hun website(www.rotterdamssportsupport.nl) staan daarvoor ook gehandicaptensport initiatieven.

DEN HAAG

In het beleid van gemeente Den Haag staat dat er op het gebied van het faciliteren van gehandicapte sporters wordt samengewerkt met NebasNsg en het Regiosteunpunt Talent & Topsport. Daarnaast is er een overlegstructuur(visiegroep gehandicaptensport) die bestaat uit de gemeente Den Haag en diverse organisaties voor mensen met een beperking en sport. Tijdens het schrijven van het beleid is de bedoeling dat deze visiegroep nog aangevuld wordt met belangrijke stakeholders uit het werkveld.

Onder diverse organisaties voor mensen met een beperking en sport worden verstaan: de drie grootste Haagse gehandicaptensportverenigingen (Kameleon, Stichting Sportbelang SGK en Haag 88), NebasNsg, de belangenbehartiger voor patiëntenverenigingen en gehandicaptenorganisaties Voorall, SteinmetzCompaan, individuele ervaringsdeskundigen en ambtenaren van het gemeentelijk gehandicaptensport- en sportbeleid. Daarnaast wil Den Haag in hun beleid nog uitbreiding van de visiegroep (met Compaan, MEE en de individuele sporter) en zet men in op samenwerkingsverbanden tussen diverse organisaties op gebied van gehandicaptensport onderling.

Binnen het algemene sportbeleid zoekt gemeente Den Haag samenwerking met de Haagse hogeschool(sportstudies) en het ROC Mondriaan. Voor diverse projecten voor de doelgroepen inactieve jeugd, mensen met een handicap, Ha. genaars van niet-westerse afkomst en inactieve senioren is samenwerk gewerkt met diverse partners. Dit zijn partners op gebied van sport, onderwijs, welzijn en gezondheidszorg.

AMSTERDAM

In het algemene sportbeleid van de gemeente Amsterdam staat dat voor gehandicapte sporters het Testcentrum Topsport in het Olympisch stadion is opgericht. Dit is gedaan door Raede en de VU Bewegingswetenschappen. Daarnaast wil Amsterdam een gezamenlijk Sportmedisch ziekenhuis, liefst gekoppeld aan het NISSI, samen met de Amsterdamse Ziekenhuizen.

De Stichting Topsport Amsterdam, Amsterdam marketing en desbetreffende sportbonden moeten meer bekendheid geven aan topsportevenementen, zoals EK's, WK's en tal van andere wedstrijden en toernooien op top(amateur)niveau. Daarnaast wil promotie door het bedrijfsleven te betrekking(bijvoorbeeld in kader van maatschappelijk ondernemen). Mede daarom heeft de Stichting Topsport Amsterdam een eigen businessclub (met 90 partners op moment van schrijven van beleidsstuk).

Voor breedtesportverenigingen (in het algemeen) is het informatiepunt en serviceorganisatie de uitvoeringsorganisatie SportService Amsterdam. Tenslotte is het doel dat in 2016 acht bonden en twee fulltime

paralympische programma's worden gefinancierd door het CTO Amsterdam.

UTRECHT

De gemeente Utrecht heeft in het uitvoeringsprogramma sport samenwerkingen staan met zorginstellingen (Reinaerde, Abrona en Amerpoort & 's Heeren Loo). Ook werkt de gemeente samen met MEE om meer mensen (via de Consulent Aangepast Sporten van de VSU) toe te leiden naar het sportaanbod. In Agenda 22 wordt de Vrijwilligerscentrale genoemd voor hulp bij toeleiding naar vrijwilligerswerk. Daarnaast worden een aantal partners genoemd voor toeleiding naar sport zoals de Vereniging Sport Utrecht, MEE en het Sport- en Fitness Centrum de Hoogstraat. Het periodiek overleg uit het sportplan voor de (O)GGz doelgroep wordt gehouden tussen de gemeente en het Platform GGz. Door samenwerking met de Boog, SBWU en anderen zijn er meer sportactiviteiten voor de (O)GGz doelgroep. In samenwerking met sportbonden (in ieder geval KNVB) en sportverenigingen wordt (in 2012) gestreefd naar drie sportzorgtrajecten. Ook moet voor de zoekmachine met het provinciale sportaanbod worden samengewerkt met MEE, de Vereniging Sport Utrecht, Sportservice Midden Nederland en Sport- en Fitness Centrum De Hoogstraat.

Gemeente Utrecht heeft met Sport op Maat (vanaf augustus 2014 is Stichting Harten voor Sport verantwoordelijk voor het onderhouden van dit netwerk) een sportloket voor Utrechters met een beperking die op zoek zijn naar geschikte sport- en beweegactiviteiten. Verder is er een samenwerkingsverband aangepast sporten "Utrecht Sport op Maat". Hiervoor wordt samengewerkt met de Hoogstraat Sport, MEE Utrecht, Gooi & Vecht, Special Heroes, Stichting Klein Galgwaard, Stichting de Wilg, Abrona en Reinaerde en de VSU. Met regionale partners op gebied van aangepast sporten is een zoekmachine (www.aangepastsporten.nu/sportzoeker) samengesteld. De buurtsportcoaches in de gemeente Utrecht zijn in dienst bij externe organisaties zoals MEE Utrecht, Gooi & Vecht (mensen met een beperking), het Leger des Heils, AxionContinu en twee praktijken voor fysiotherapie. De Buurtsportcoach van Gooi & Vecht richt zich voornamelijk op mensen met een beperking.

KERKRADE

In de gemeente Kerkrade is Sportstichting Kerkrade de belangenbehartiger van de sportverenigingen. Tevens dient de Sportstichting als adviesorgaan van de gemeente Kerkrade. Het gemeentebestuur is dan ook verplicht de Sportstichting, bij wijzigingen in het sportbeleid, om advies te vragen. Minimaal die keer per jaar vindt er tussen het gemeentebestuur (betrokken portefeuillehouder en ambtenaar van afdeling welzijn) en de Sportstichting overleg plaats.

Tenslotte staat in het beleid van de gemeente Kerkrade dat voor de uitvoering van het sportbeleid overleg tussen gemeente, verenigingen, groepen sporters en overkoepelende organisaties nodig is. Op gebied van binnensportaccommodaties wordt het beheer uitgevoerd door Heton Sport.

HEERLEN

Samenwerkingsverbanden op gebied van gehandicaptensport zijn niet in beleidsdocumenten opgenomen. Wel geeft de gemeente Heerlen aan dat het ontwikkelen van sport- en beweegaanbod voor mensen met een verstandelijke en meervoudige handicap gedaan wordt door Basissport Limburg. Daarnaast wordt samengewerkt in de vorm van projecten met het Heerlense revalidatiecentrum Adelante en met zorginstelling Radar. De laatste samenwerking is betreft een project voor mensen met een verstandelijke beperking.

ENSCHEDÉ

Om uitvoering te geven aan het sportbeleid werkt de gemeente Enschede samen (al dan niet via het SportServiceTeam) met partijen binnen Enschede en partijen buiten Enschede. Concreet worden als partijen genoemd: de Netwerkstad Twente, de regio Twente, de Provincie Overijssel, de Sportraad Overijssel, NKS, Sport Support Twente, FC Twente, Servicepunt Vrijwilligerswerk, Volksuniversiteit Enschede en sportbonden en sportkoepels, de rijksoverheid en andere organisaties (zowel non-profit als profit). Daarnaast wordt in de sportnota nog het netwerk "sportief bewegen" genoemd. Deze moet dienen als basis voor samenwerking tussen partijen binnen en buiten de sport.

RUCPHEN

De gemeente Rucphen wil "sporten met een beperking" met aangrenzende gemeenten regionaal proberen op te pakken. Verder wil de gemeente op gebied van fysiek toegankelijk en haalbaar maken van

sportaccommodaties, samen met verenigingen, belangengroeperingen en de WMO raad criteria formuleren. Tenslotte onderstreept de gemeente het belang van samenwerking met diverse instanties(o.a. maatschappelijke instellingen en sportverenigingen) om het nieuwe sportbeleid te laten slagen.

STADSKANAAL

In het beleid van gemeente Stadskanaal staat dat door de deelname aan de Breedtesportimpuls het Huis voor de Sport is opgericht (door gemeenten provincie Groningen). Ook zet het beleid in op de maatschappelijke bijdrage van sport door samenwerkingsverbanden met andere beleidsterreinen(zoals het onderwijs, de gezondheidszorg en het welzijnswerk). De regeling combinatiefunctionarissen wordt uitgevoerd door de stichting Welstad.

Een provinciaal vakoverleg vindt één keer per kwartaal plaats tussen gemeentelijke sportambtenaren, de provincie Groningen, de Vereniging Sport en Gemeenten en het Huis voor de Sport.

In het plan van aanpak van Buurtsportcoaches staat dat samenwerking nodig is om de doelgroep(inwoners met een verstandelijke beperking) te bereiken en in beweging te zetten. Dit moet gebeuren door onder andere sportverenigingen te begeleiden en opleiden voor de doelgroep. Om de doelen voor de doelgroep met een verstandelijke beperking te bereiken wordt samengewerkt met de partners: Wijkraden, NOVO, De Zijlen en Philadelphia(woonvormen).

DUIVEN

Gemeente Duiven heeft met de regionale sportagenda zelf al een samenwerkingsverband in de regio Arnhem. Deze samenwerking bestaat uit de elf regiogemeenten: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Renkum, Rheden, Rozendaal, Rijnwaarden, Overbetuwe, Westervoort, Zevenaar. Dit samenwerkingsverband opereert onder de naam "Uniek Sporten". Met bestuurders en beleidsmedewerkers sport- en bewegen uit deze regiogemeenten is de 'Sportagenda Regio Arnhem Sport 2013 – 2016' is tot stand gekomen. Meer specifiek voor aangepast sporten wordt in de regionale sportagenda nog vermeld dat op regionaal niveau organisaties samenwerken.

Verder wordt er nog onderzocht hoe activiteiten voor mensen met een beperking kunnen aansluiten bij de transities in het sociaal domein: invoering Participatiewet, transitie van de jeugdzorg en overheveling AWBZ-begeleiding en persoonlijke verzorging naar WMO.

DOESBURG

Gelijk aan de gemeente Duiven doet de gemeente Doesburg ook mee met het samenwerkingsverband "Uniek sporten". De elf gemeente (waar Doesburg ook bij hoort) werken samen op gebied van aangepast sporten, net zo als regionale organisaties.

SCHOONHOVEN

Binnen het kader van het lokaal gezondheidsbeleid(in het algemeen) is er een samenwerking tussen gemeente, inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven, 1^e lijns zorg, sportverenigingen en de onderwijsinstellingen. Afstemming tussen diverse partners en wetten(ZVW, AWBZ, WMO) is dus noodzakelijk. De nota lokaal gezondheidsbeleid geeft aan dat goede communicatie en samenwerking op regionaal niveau, binnen gemeentelijke afdelingen en met betrokken partijen. Waaronder bijvoorbeeld zorgaanbieders, zorgverzekeraars, gesubsidieerde instellingen, vrijwilligers en sportverenigingen. Maar ook afstemming met andere beleidsterreinen zoals ruimtelijke ordening, welzijn of beleid op het terrein van sociale zaken is voor uitvoering van het gezondheidsbeleid van belang

Conclusie thema samenwerkingspartners

Door alle gemeenten wordt samengewerkt op gebied van gehandicaptensport met andere organisaties. De inhoud van deze samenwerking verschilt per gemeente. Een verschil op basis van grootte van de gemeente is hierin nauwelijks te vinden.

7.2. KOPPELING ANDERE BELEIDSVELDEN

In dit thema wordt gekeken naar de verbanden en samenwerking die de gemeente, binnen de verschillende ontvangen beleidsdocumenten, legt met ander beleid. Het gaat hier dus specifiek om de koppeling met ander beleidsterreinen.

G4 gemeenten

ROTTERDAM

Binnen de diverse beleidskaders voor gehandicaptensport wordt door de gemeente Rotterdam onder andere de koppeling gemaakt met de beleidsvelden: onderwijs, WMO, gezondheid, welzijn, wooncorporaties??, werkgelegenheid, economie, veilig en fysiek

DEN HAAG

Gemeente Den Haag legt de koppeling binnen de beleidsdocumenten voor de gehandicaptensport met de beleidsterreinen: (gezondheids)zorg, onderwijs en welzijn. Deze worden in ieder geval expliciet genoemd in de sportnota.

AMSTERDAM

De gemeente Amsterdam heeft wat betreft samenwerking in de beleidsdocumenten de portefeuilles Sport, Zorg en Wmo genoemd. In het WMO beleid komt daar de koppeling met gezondheid, welzijn, buurtbeheer, woningcorporaties, openbaar vervoer, verkeer, ruimtelijke ordening en de AWBZ bij.

UTRECHT

In de ontvangen beleidskaders van de gemeente Utrecht wordt samenwerking tussen de beleidsvelden onderwijs, welzijn, kinderopvang, revalidatiecentra, fysiotherapie, (jeugd)zorg woningcorporaties, (sport)infrastructuur, NASB genoemd.

Grote gemeenten

HEERLEN

Heerlen geeft aan verbinding tussen sport(verenigingen) en zorg(aanbieders) te leggen op gebied van sport voor mensen met een handicap.

ENSCHEDÉ

In de sportnota van gemeente Enschede worden koppelingen genoemd met onder andere de beleidsterreinen: onderwijs, welzijnswerk, buurtorganisaties, zorg en WMO.

OSS

Hoewel Oss niet direct een beleid heeft voor gehandicaptensport wordt in het WMO beleid koppeling gelegd tussen welzijn, zorg, AWBZ, de jeugdwet en sport.

Middelgrote gemeenten

RUCPHEN

In de kadernota sport en de twee ontvangen rapportages van de gemeente Rucphen staat de koppeling met de verschillende beleidsterreinen: WMO, onderwijs, volksgezondheid en armoedebeleid

STADSKANAAL

De gemeente Stads kanaal benoemt samenwerking tussen de beleidsvelden: welzijn, jeugdzorg, WMO, gezondheidszorg en onderwijs. Daarnaast doet gemeente Stads kanaal mee aan het NASB.

DUIVEN

In de regionale sportagenda staat dat de gemeenten als samenwerkingsverband willen onderzoeken hoe hun ambitie aansluit bij drie transities in het sociaal domein. Bestaande uit: invoering Participatiewet, transitie van de jeugdzorg en de overheveling van de AWBZ- begeleiding en persoonlijke verzorging naar de WMO.

Kleine gemeenten

DOESBURG

Met het samenwerkingsverband met de elf regiogemeenten wordt onderzocht hoe de ambitie aansluit bij de drie transities in het sociaal domein: de invoering van de Participatiewet, de transitie van de jeugdzorg en de overheveling van de AWBZ- begeleiding en persoonlijke verzorging naar de WMO.

SCHOONHOVEN

De gemeente Schoonhoven legt in de nota lokaal gezondheidsbeleid de koppeling met de terreinen sport, zorg en de wetten ZVW, AWBZ en WMO.

Conclusie thema koppeling andere beleidsvelden

Gemeenten maken in hun (sport) beleid regelmatig de koppeling met WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning), AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten), onderwijs en zorg op gebied van gehandicaptensport. Dit is voor alle groepen gemeenten hetzelfde. Echter lijkt er vanuit de andere beleidsvelden maar nauwelijks de koppeling gemaakt te worden met sport.